

DET
KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKABS

NATURVIDENSKABELIGE OG MATHEMATISKE

AFHANDLINGER.

TIENDE DEEL.

MED 28 TAVLER.

KJÖBENHAVN.

TRYKT I BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI.

1843.

Indhold.

	Side
F ortegnelse over Selskabets Embedsmænd og övrige Medlemmer	V
Oversigt over Selskabets Forhandlinger og dets Medlemmers Arbeider for Aaret	
1842	XVII
Mikroskopiske Undersögelser af Nervesystemet ved Licent. Med. A. Hannover .	1
Bidrag til den sammenlignende Anatomie af Nervus glossopharyngeus, vagus, accessorius Willisii og hypoglossus hos Reptilierne af Doctor H. Bendz . .	113
Grönlands Annulata Dorsibranchiata, beskrevne af A. S. Örsted	153
Undersögelse over Producterne ved Tobakens törre Destillation og over Tobaks- rögens chemiske Beskaffenhed af Professor W. C. Zeise	217
Beskrivelse af nogle nye Slangearter ved I. Th. Reinhardt	233

44448

	Side
Undersøgelser over Urin af Prof. E. A. Scharling	281
Om den af Porphyrgange gjennembrudte røde Sandsteen i det sydlige Grønland af Doctor C. Pingel	299
Om et Product af Ammonium-Sulfocyan-Hydrat ved Chlor af Prof. W. C. Zeise	319
Undersøgelser over den Quantitet Kulstof, som i Form af Kulsyre gjennem Hud og Lunger forlader det menneskelige Legeme i Døgnets Løb, af Professor E. A. Scharling	331

1812

1813

1814

1815

1816

1817

1818

1819

1820

1821

1822

1823

1824

1825

1826

1827

1828

1829

1830

1831

GRÖNLANDS
ANNULATA DORSIBRANCHIATA

BESKREVNE

AF

A. S. ÖRSTED.

I.

Indledende Bemærkninger.

Vore Rundskaber til den nordiske Fauna hævedes mod Slutningen af det forrige Aarhundrede ved O. F. Müllers og O. Fabricii fortrinlige Arbeider til en meget betydelig Höide. Derpaa fulgte hos os en Standsning i Videnskabens Udvikling i denne Retning. Litteraturen frembyder derfor ikke andre Arbeider med Hensyn til de grønlandske Annelider end de, som skyldes Fabricius*). Denne Forfatter har i Naturhistorie-Selskabets Skrifter 5te Bind 1799 og i Schriften der Berl. naturf. Freunde VI Band omstændeligere beskrevet og afbildet nogle af de samme Arter, som ere beskrevne i hans Fauna groenlandica.

De Reiser, som senere ere foretagne til de nordlige Lande, levere ikke noget Bidrag til denne Deel af den grønlandske Fauna, og i de systematiske Arbeider, som ere skrevne over Anneliderne, nemlig af Blainville (Diction. d. scien. natur. artic. vers) af Savigny (Système des Annelides) og Audouin og Milne Edwards (Classification des Annelides et cet.) optages de grønlandske Arter alene efter de ældre Beskrivelser.

Med Glæde greb jeg derfor den Leilighed, som frembød sig

*) Othonis Fabricii Fauna groenlandica, Hafniæ 1780.

for mig*) deels til at berigtige de ældre Beskrivelser, deels til at forøge denne Deel af den grønlandske Fauna med Beskrivelse af nye Arter, saa meget desto mere, da jeg allerede i længere Tid havde beskjæftiget mig med Studiet af de danske Annelider, og begge disse Landes Fauner i mange Henseender supplere og belyse hinanden. De Materialier som ligge til Grund for denne Afhandling ere allerede i mange Aar blevene nedsendte fra forskjellige Punkter af den grønlandske Kyst, men skyldes dog fornemmelig Capitain-Lieutenant Hollböll, hvis uegennyttige Bestræbelser for at forøge Kundskaberne til den grønlandske Fauna ikke nok kunne paaskjønnes, og Botanikeren J. Vahl.

Da saaledes baade Beskrivelserne og Afbildningerne ere udførte efter Spiritusexemplarer, og disse Dyr forandres meget ikke blot i Farve, men ogsaa i Form ved at opbevares i Spiritus, saa vil der endnu være meget tilbage baade at berigtige og tilføie for den, som kan faae Leilighed til at undersøge disse Dyr levende. Da der desuden af flere Arter kun har været enkelte, undertiden endog noget beskadigede, Exemplarer tilstede, saa har jeg havt saa meget desto mindre Grund til at give Beskrivelsen nogen stor Grad af Udførlighed, da jeg nödig vilde udsætte mig for at fremsætte det som Charakterer, hvad der ikke var uden tilfældige Egenskaber.

Da det ikke her er Stedet til at gaae ind paa en omstændelig Undersøgelse af den Terminologie, man har anvendt ved Beskrivelsen af

*) Hr. Professor Eschricht, hvem Videnskaben skylder saa Meget med Hensyn til den grønlandske Fauna, viste mig den Velvillie at tilbyde mig at beskrive de grønlandske Annelider, som fandtes i hans private Samling, der nu er indlemmet i Universitetets physiologiske Museum. Af Hr. Etatsraad Reinhardt erholdt jeg Tilladelse til at gennemgaae de grønlandske Annelider, som opbevares i det kongelige zoologiske Museum og tillige beskrive nogle Arter, som ikke fandtes i ovennævnte Samling.

Anneliderne, skal jeg i al Korthed kun forudskikke saa Meget herom, som er nödvendigt for lettere at blive forstaaet i det Fölgende. Flere af de Termini, man havde bragt i Anvendelse, forekom mig nemlig saa lidet passende, at jeg ikke kunde beqvemme mig til at bruge dem, og nogle nye danske maatte dannes.

Af Hovedets Vedhæng maae mærkes fölgende 3 Slags:

Fölehorn (Tentacula), kaldes de Fremragninger, som sidde paa Hovedets forreste Deel, saaledes hos *Nereis* to (fig. 55), hos *Lepidonote* tre (fig. 10—11) og hos *Phyllodoce* fire (fig. 21). Man har ofte kaldt dem indre Fölehorn for at adskille dem fra

Famlerne (Palpi), som man har kaldt ydre Fölehorn. Men disse Organer ere baade i Form, Stilling og Function forskjellige fra de foregaaende og bör derfor ogsaa have en anden Benævnelse. Dette indsaae allerede O. F. Müller og kaldte dem "Dutten" (Von Würm. p. 121). De ere meget tykkere end Fölehornene, bestaae ofte af to Led, udgaae fra Mundranden og tjene som Hjelpe-Redskaber til at före Föden ind i Munden. Benævnelsen Famlere er derfor vistnok meest passende. Hos *Nereis* ere de meget stærkt udviklede (fig. 50—51, 55—54).]

Föletraade (Cirri tentaculares) kaldes de traadformede Legemer, som udgaae fra Grunden af Hovedet og maa antages at svare til cirri paa Kroppens andre Ringe. De staae altsaa med Hensyn til deres Natur mellem cirri og tentacula. Hos *Lepidonote* ere to forenede paa et fælleds Grundled (fig. 10—11), hos *Phyllodoce* er der fire paa hver Side (fig. 21) og hos *Nereis* ligeledes fire, af hvilke enhver er forsynet med sit Grundled (fig. 50—51, 55—54). Hos *Polybostrichus* ere de 5, som ere stillede i en Række (fig. 62).

Halsring (Segmentum portoccipitale) kaldes den förste Ring efter Hovedet. Den adskiller sig ofte fra de andre derved, at den mangler alle Slags Vedhæng (fig. 50—51, 55—54).

Krængemund (os exsertile) kaldes Munden hos denne Orden af Annelider, fordi den besidder den Egenskab at kunne krænges ud af Mundaabningen, ofte endog meget langt, saa at den antager Formen af en Snabel, med hvilken Benævnelser den derfor ogsaa hidindtil er bleven betegnet. Den bestaaer af en forreste Deel (fig. 22 a og fig. 91—92 a), som er dannet af en temmelig tynd Hud, og en bageste (fig. 22 b og fig. 91—92 b), den egentlige Mundhule, som indeslutter Kjæberne, hvis de ere tilstede, og er dannet af en meget tyk stærk Muskelhud. Den forreste tyndere Deel tjener alene til at krænges uden om den bageste, idet denne skydes ud af Mundaabningen (fig. 21 og fig. 90).

Af Vedhængene til Kroppens Ringe mærkes:

Finner (Pinnæ), de knudeformede Forlængelser, i hvilke Naale og Bundter af Börster sidde fasthæftede. De ere rudimentaire Födder, og staae i samme Forhold til Insecternes Födder som Fiskenes parrede Finner til Pattedyrenes Bevægelsesorganer. Ligesom Bevægelsen hos Fiskene ikke saa meget iværksættes ved Finnerne som ved Halen, saaledes er det ogsaa her fornemmelig hele Kroppen, som tilveiebringer den svømmende Bevægelse, medens Finnerne anvendes, naar de krybe langsom frem. Man har hidtil betegnet disse Organer med mange forskjellige Navne, saasom Födder, pedes, rames, Ruder, rami*). Denne sidste Benævnelser er vistnok opstaaet ved en urigtig Oversættelse af det franske rames og burde snarere hedde remi; det franske rame kan nemlig baade betyde det latinske ramus, en Green, og remus, en Aare. Skulle disse Organer, hvorpaa denne Benævnelser er bleven anvendt, nu sammenlignes med en af de ovennævnte Ting, maa det da snarest være med en Aare. Skulde nogen af de tidligere brugte Benævnelser vedligeholdes, maatte det være Födder, pedes; men da nu disse Dyrs Bevægelsesorganer unægtelig vise langt større Analogie med Fiskenes Finner end med de høiere Beendyr

*) Wiegmann Handbuch der Zoologie.

Födder, og da Anneliderne ellers i mange Henseender staae i samme Forhold til de höiere Leddyr, som Fiskene til de höiere Beendyr, saa maa Benævnelsen Finner vistnok ansees for den meest passende. Vil man indvende, at denne Benævnelse let kan give Anledning til at drage en urigtig Analogie, da man under Finnerne hos Fiskene tillige indbefatter de uparrede Finner, der ikke svare til Lemmerne hos de höiere Dyr, da maa dertil bemærkes, at under Benævnelsen Finner, pinnæ, pennæ, oprindelig (og unægtelig rigtigst) alene betegnedes de egentlige Bevægelsesorganer, da Romerne havde hentet denne Benævnelse fra Analogien med Fuglenes Vinger, som ogsaa kaldtes pinnæ eller pennæ, og at denne Benævnelse derfor neppe bör anvendes paa andre Organer uden i Sammensætning, saasom Rygfinner, Halefinner o. s. v., medens man ved Ordet Finne alene for sig betegner de parrede Finner, de egentlige Bevægelsesorganer.

Man kan som oftest adskille en överste Finne (pinna superior, p. dorsalis), som sidder nærmest Rygfladen og en nederste Finne (pinna inferior, p. ventralis fig. 13, 71). Men ofte smelte de nöie sammen (fig. 93); da maa Tilstedeværelsen af een eller to Naale afgjøre om man skal betragte det som en enkelt Finne eller to forenede; thi hver Finne er i Regelen forsynet med een Naal.

Börsterne ere enten enkelte eller sammensatte. Af enkelte Börster mærkes:

haarformede B. (Setæ capillares, fig. 76, 101),

sylformede B. (Setæ subulatæ, fig. 111),

rendede B. (Setæ canaliculatæ, fig. 15 b, 17*),

hageformede B. (Setæ uncinatæ, fig. 41 b),

gaffelformede B. (Setæ furcatæ, fig. 27).

*) Disse Börster ere her tegnede saaledes, at man ikke seer Renden, hvorefter de have faaet Navn

Af sammensatte Börster mærkes:

tornede B. (*Setæ spinosæ*, fig. 70)

knivformede B. (*Setæ cultrataæ*, fig. 69),

segllformede B. (*Setæ falcataæ*, fig. 52).

Rygtraad (*Cirrus dorsalis s. superior*), kaldes det traadformede **Legeme**, som næsten altid findes ved **Grunden** af den överste **Finne**; og *Bugtraad* (*Cirrus ventralis s. inferior*), det lignende **Organ**, som udgaaer fra **Grunden** af den nederste **Finne**.

Gjeller (*Branchiæ*) har jeg overalt kaldet de **Organer**, hvor der dels allerede er efterviist og dels kan eftervises en saadan **Bygning**, at man maa antage, at de tjene som **Respirationsorganer**. De sidde altid meer eller mindre paa **Siden** af **Kroppen**, i **Nærheden** af eller nöie forenede med **Finnerne**, eller paa **Ryggen**. Disse **Organer** ere hidindtil ikke blevne kaldte **Gjeller** uden hos de **Slægter**, hvor deres **Gjelle-Natur** er meget tydelig udtalt (saasom hos *Amphinoma*, *Arenicola* o. s. v.); ellers har man efter deres **Form** tillagt dem forskjellige **Benævnelser**. Saaledes ere de hos *Aphroditaceæ* blevne kaldte *squamæ* eller *elytra*, hvilken sidste **Benævnelse** Savigny bragte i **Anvendelse** formedelst den **Analogie**, som han troede at finde mellem disse **Organer** og **Insecternes** **Vingedækker**, en **Analogie**, som vistnok aldeles maa forkastes. **Audouin** og **Milne Edwards** kalde dem hos *Phyllodoce* **bladagtige Cirri**, uagtet de selv angive, at de ikke have **Form** af **Cirri**, og at de have en saadan **Bygning**, at man ikke kan tvivle paa, at de tjene som **Respirationsorganer***). **Hvorfor** da ikke hellere kalde dem **Gjeller**? Hos *Cirratulus* kaldes de **Cirri**, men ere dog aabenbart traadformede **Gjeller**. Uagtet der nu rigtignok gives **Slægter**, hvor det er vanskeligt, ja maaskee umuligt at drage nogen skarp **Grændse** mellem **Gjellerne**, **Traadene** (*cirri*) og **Finnerne**, da disse **Organer** ofte

*) Dans les *Phyllodocés* les *Cirres* lamelleux présentent un appareil vasculaire très développé et servent évidemment à la respiration (op. cit p. 22).

smelte meget nøie sammen (t. Ex. hos Nereis, Glycera o. fl. a.), saa troer jeg dog, at man bör opstille som Princip, at overalt, hvor der kan eftervises Organer, om endog meget rudimentaire, som ifølge deres Bygning, Stilling, Form o. s. v. kunne antages at svare til Gjellerne hos de mere udviklede Former, bör man benævne dem Gjeller, om ogsaa Respirationsfunctionen er ligesaa meget henviist til andre Dele af Legemet. Denne Anskuelse synes rigtignok ikke de beröimte franske Forfattere, Audouin og Milne Edwards, at følge*).

Der staaer endnu tilbage at gjøre Regnskab for Benævnelsen dorsibranchiata for Anneliderne af denne Orden, en Benævnelse, der, som bekjendt, er indført af Cuvier, og som vi her ville söge at restituere istedetfor Annulata errantia. Dette Navn, der först er bragt i Anvendelse af Audouin og Milne Edwards, er senere blevet almindelig adopteret. Seer man imidlertid hen til den Hovedgrund, hvorpaa disse Forfattere stötte deres Mening, da vil man finde, at den ikke har tilstrækkelig Gyldighed. De paastaae nemlig, at de Organer, som sidde langs ned ad Ryggen, og paa hvis Function som Gjeller Cuvier stöttede sin Benævnelse dorsibranchiata, ofte alene i Form og Stilling stemme overeens med Gjellerne, men ikke fungere mere som Gjeller end mange andre Dele af Legemet; (loc. cit. p. 2) med andre Ord: at de ere rudimentaire Gjeller. Derimod nægte de ikke, at jo alle de höiere Former af de forskjellige Familier ere

*) Au rest, il nous paraît évident, que toutes les fois que la localisation de la respiration n'est pas complète, cette fonction peut s'exécuter indifféremment dans les divers appendices membraneux. On peut donc sans inconvénient, réunir tous ces organes dans une même catégorie.

forsynede med tydelig udviklede Gjeller, og at de netop med Hensyn til Stillingen af disse Organer ere forskellige fra Tubiculæ, hos hvilke Gjellerne alene ere udviklede paa Kroppens forreste Deel. Det vil saaledes være indlysende, at medens Gjentagelsen af eensformede Organer efter Længden er den Charakter, som udmærker Anneliderne i Almindelighed, bliver det karakteristisk for denne Orden, at Gjentagelsen ikke blot gaaer igjennem alle de samme Organsystemer som hos de andre Ordner, men endnu igjennem eet, nemlig Respirations-Systemet. I denne Orden findes altsaa det fuldkomneste Udtryk for Ormene, idet Gjentagelsen her gaaer videre end i nogen anden Orden. At nu Gjellerne hos mange Slægter blive rudimentaire, ja hos enkelte endog ganske forsvinde, kan ikke være Grund nok til at nægte, at denne Orden i Gjellernes Stilling har sin væsentligste Charakter. Naar da Cuvier har hentet sin Benævnelse herfra, er der ingen Grund til at forkaste den.

II.

Beskrivelse af de grønlandske Arter af
Annulata dorsibranchiata.

1ste Familie. Aphroditaceæ.

Gen. Polynoe Auctorum.

Saaledes som Slægten Polynoe karakteriseres af Savigny og senere af Audouin og Milne Edwards, indbefatter den Arter, som ere saa forskjelligt organiserede, at de passende kunne henføres til 3 Slægter, der atter ville kunne afdeles i flere Underslægter. Disse 3 Slægter kunne karakteriseres paa følgende Maade.

I. Branchiæ cum cirris alternantes, setæ simplices.

Gen. *LEPIDONOTE* (Leach) Örds.

Corpus oblongum, segmenta 24—40, branchiarum paria 12—15 dorsum totum obtegentium, pinnæ discretæ, duo cirri inferiores, setæ canaliculatæ.

Gen. *POLYNOE* (Sav.) Örds.

Corpus lineare, segmenta 70-100, branchiarum paria 15-40, minutissimarum maximam dorsi partem nudam relinquentium; pinna utraque in unum connata, cirrus inferior unicus, setæ canaliculatæ.

II. Branchiæ in omnibus segmentis (paucis ex posterioribus exceptis), magnam dorsi partem nudam relinquentes, cirri nulli, setæ pinnæ superioris simplices, inferioris compositæ.

Gen. *Pholoe* Johnston?

Kunde man fæste fuldkommen Lid til Nöiagtigheden af Johnstons Beskrivelse og Afbildning af *Pholoe inornata*, da kunde hverken *Aphrodita minuta* eller en anden ny Art, jeg har funden ved vore Kyster, henføres til Slægten *Pholoe*; thi medens denne Slægt karakteriseres ved 2 Öine, 5 Fölehorn og Gjæller paa hver anden Ring, har ovenvævnte Arter Gjæller paa alle Ringene, og idetmindste den ene af dem 4 Öine og 6 Fölehorn. Men Erfaringen har viist mig, at Johnstons Afbildninger og Beskrivelser ingenlunde ere nöiagtige (see f. Ex. Afbildningen af *Polynoe cirrata*, *Annals of nat. hist.* Vol. II Tab. 22). Jeg har derfor troet indtil videre at burde henføre disse Arter til Slægten *Pholoe*.

Gen. *Lepidonote**).*LEPIDONOTE SCABRA* Örds. fig. 2, 7, 10, 12—15, 17—18.

Aphrodita scabra Fauna groenl. p. 311.

Polynoe scabra Sav.

Corpore posticam partem versus angustiore, segmentis 58—59, capite subpentagono antice obtuso postice truncato, appendicibus capitis et cirris dense pilosis, branchiarum scaberrimarum paribus quindecim, setis valde porrectis nec non divergentibus, in pinna inferiore apice curvatis nec uncinatis.

Denne smukke og let kjendelige Art kan opnaae en Længde af omtrent $2\frac{1}{2}$ '' og en Brede af 8—9'' (fig. 2). Den bageste Deel af Kroppen er altid smallere end den forreste, dog er hos nogle Exemplarer

*) Dette Slægtsnavn, som der neppe er nogen Grund til at forkaste, anvendes rigtigst ifølge Ordets Etymologie paa de Arter, hvor Skjællene hedække hele Ryggen.

denne Forskjel temmelig ubetydelig. Af de 58—59 Ringe ere de bageste altid meget kortere end de foregaaende. Af Gjellerne ligge, med Undtagelse af de 3 første Par, altid de paa höire Side med deres inderste Rand over dem paa den venstre Side. Det forreste Par Gjeller ere ovale og meget mindre end de midterste, som ere nyreformede (fig. 7). De ere meget rue, da de ere oversaaede med mørkebrune, haarde Knuder, som tiltage i Störrelse mod den bageste Rand, hvor de antage Formen af cylindriske Fremragninger, som i Enden ere mere eller mindre klövede.

Hovedet (fig. 10) er næsten femkantet, forsynet med 4 runde, temmelig store Öine. Det midterste Fölehorn har omtrent samme Form og Længde som Föletraadene. De ere alle lidt kortere end Famlerne og ligesom disse tæt besatte med lange Haar. De to ydre korte Fölehorn derimod ere ganske glatte.

Rygtraadene have samme Form og Störrelse som det midterste Fölehorn, men ere forsynede med længere Haar. Den överste Finne er kort og afstumpet, den nederste er meget længere og paa den Side, som vender mod Halen, lige meget afskaaret fra oven og ned, saaledes at den er længst paa Midten (fig. 13); paa den Side, derimod, som vender fortil, er den skraat afskaaren, saa at den er længere foroven (fig. 12). Börsterne i den överste Finne ere lige, noget convexe paa den ene Side og forsynede med 60—70 takkede Tverstriber (fig. 18). De ere meget stive og stritte ud fra hverandre, saa at de löfte Skjællenes yderste Rand iveiret. I den nederste Finne ere Börsterne (fig. 17) meget længere, böiede i Enden og lidt neden for denne forsynede med takkede Tverstriber, som ikke gaae ned til Midten. Den yderste Bugtraad har $\frac{2}{3}$ af Bugfinnens Længde, den indre er ikke halv saa lang (fig. 15).

Med Hensyn til dens Farve og Opholdssted er det maaskee sikrest at lade Fabricius tale, da han har seet den levende:

Color sordide viridis, abdomine albo nitente, linea longitudinali rubra. Habitat in locis profundis maris sub lapidibus, minus frequens.

Faa Exemplarer ere nedsendte fra Godthaab.

LEPIDONOTE CIRRATA Örds. fig. 1, 5, 6, 11, 14, 15.

Aphrodita cirrata Faun. groenl. p. 307.

Flaëhe Aphrodite Müll. Von Würm p. 180 Tab. III.

Aphrodita violacea Acta nidr. p. 366.

Polynoe cirrata Sav.

Corpore utrinque fere œqualiter obtuso, segmentis 55—56, capite pentagono antice in prominentias duas acuminatas producto, appendicibus capitis et cirris glabris, branchiarum lævium paribus quindecim, setis prominulis approximatis, in pinna inferiore uncinatis.

Længden er henved $2\frac{1}{2}$ —3'', Bredden paa Midten 8''. Gjellerne ere meget glindsende og glatte, nyreformede paa de midterste Ringe (fig. 5-6). De variere meget i Farve; de ere saaledes enten eensfarvede og gjennemløbe alle Nuancer af Grønt, Brunt, Blaat og Sort; eller forskjelligfarvede, saaledes brunlige med en lysere Plet i Midten eller lysegraa med en sort Rand (fig. 6). Den Varietet som har blaa Gjeller, er bleven opstillet som en egen Art, nemlig Aphrodita violacea Ström l. c. De 12 forreste Par Gjeller sidde afvejlende med Rygtraadene, det 13de Par sidder paa den 27de Ring, det 14de Par paa den 30te Ring, og det 15de Par bedækker de 5—6 sidste Ringe.

Hovedet (fig. 11) er næsten femkantet, foran spaltet ved et spidst Indsnit, saa at det herved deles i to spidst udløbende Dele. Dets Farve er endog paa de i Spiritus opbevarede Exemplarer stærk rød. Af Öinene sidder det ene Par i Hovedets to bageste Hjørner, det andet derimod

paa den udvendige Side af de foran spidst udløbende Dele. Det midterste Fölehorn og Föletraadene have samme Form og Størrelse. De have alle foran og bagved den tykkere Deel, som findes mod Enden, en mørk Plet. De ydre Fölehorn have omtrent det midterste Fölehorn halve Længde. Famlerne ere $\frac{1}{3}$ saa lange som Föletraadene. Alle disse Hovedets Vedhæng ere glatte og uden Haar.

Finnerne have omtrent samme Form som hos den foregaaende Art. Rygfinnen er endnu kortere; Bugfinnen derimod forholdsviis noget længere (fig. 14), dog er den ikke altid saa spids, som Figuren viser. Börsterne i Rygfinnerne ere lidt krummede og paa den överste halve Deel forsynede med en Række fine Tænder, som dog ikke gaae heelt ud til Enden (fig. 16 a); i Bugfinnen ere de meget længere, næsten lige, lidt oven over Midten noget udvidede og forsynede med takkede Tverstriber og med en lille Hage i Enden (fig. 16 b). Rygtraadene have samme Form og Størrelse som det midterste Fölehorn. Bag Rygtraadene sidder en cylindrisk stump Papil, der maa betragtes som en rudimentair Gjelle. Den ydre Bugtraad har samme Længde som Bugfinnerne og er tilspidset, den indre er neppe halv saa lang og afrundet. Haletraadene ere noget længere end Rygtraadene.

Naar O. Fabricius angiver: "Habitat frequentissime ad litora maris inter lapides, testacea, radices fucorum, in fundo limoso et alibi. Et sicut Nereis verrucosa inter Nereides, sic hæc inter aphroditas vulgatissima," da kan jeg hertil föie, at ganske det Samme gjelder med Hensyn til denne Arts Forekomst i de danske Farvande, men at den her aldrig opnaaer den Størrelse som ved de grønlandske Kyster.

Exemplarer ere nedsendte fra forskjellige Punkter af hele den grønlandske Kyst.

LEPIDONOTE PUNCTATA Örzd.

Polynoe punctata Sav.

Aphrodita punctata Faun. groenl. Zool. Dan. 3. p. 25.

Aphrodita squamata Lin.

Vix *Polynoe squamata* Aud. et Edw.

Corpore oblongo utrinque aequaliter obtuso, segmentis 25, tentaculo medio palpis et cirris tentacularibus duobus maximis ferme ejusdem longitudinis glabris, capite postice exciso, branchiarum scabriuscularum paribus 12, setis pinnæ superioris vix prominulis, pinnæ inferioris porrectis apicem versus parum serratis curvatis.

Af denne Art har jeg ikke seet noget Exemplar fra Grönlands Ryster, men O. Fabricius angiver ogsaa, at den der er rarissima. Ved vore Ryster findes den flere Steder f. Ex. mellem Frederikshavn og Skagen i meget stor Mængde. Da der ikke er nogen Tvivl om, at denne Art er Müllers og Fabricii *Aphrodita punctata* og Linnés *A. squamata*, saa er det paa den anden Side rimeligt, at den er forskjellig fra den Art, som beskrives fra Frankrigs Ryster under Navn af *Polynoe squamata*, og som antages at være synonym med *Aphrodita punctata* Müll. et Fabr. Denne Art har nemlig ikke kölleformede, men tilspidsede Famlere, der ikke ere længere end de længste af Föletraadene, medens de hos *Polynoe squamata* Aud. et Edw. angives at være dobbelt saa lange.

Gen. Pholoe Johnston*).

PHOLOE (?) MINUTA Örsd. fig. 3, 4, 8, 9, 16.

Aphrodita minuta O. Fabr. Faun. groenl. p. 314.

Segmentis 56—58, branchiarum paribus 43, capite? utraque pinna ferme in unam coadunata, setis rami superioris subulatis minutissimis curvatis, rami inferioris multo longioribus rectis falcatis, cirris nullis.

Længden er næppe 8''' , Breden 1 $\frac{1}{3}$ ''' . 56—58 Ringe. 43 Par Gjeller; af disse sidder et Par paa hver Ring med Undtagelse af de bageste, som bedække flere Ringe.

Hovedet var saa beskadiget paa de faa Exemplarer, som vare nedsendte af denne Art, at jeg ikke kan beskrive dets Form eller dets Vedhæng.

Finnerne (fig. 9) ere næsten sammenvoxne til een, kun i Enden lidt adskilte. Baade Rygtraad og Bugtraad mangle. Börsterne (fig. 16) ere i Rygfinnen meget smaa, haarformede, krummede og tilspidsede (a), i Bugfinnen ere de meget større, lige, seglformede (b).

Gjellerne ere nyreformede glatte, med en lysere oval Plet i Midten og en enkelt Række fjerntstaaende Haar paa den yderste og bageste Rand (fig. 8). Farven er smudsig grøn.

Med Hensyn til Forekomsten angiver Fabricius: Habitat in fundo argilloso maris procul a littore, minus frequens. Faa Exemplarer ere nedsendte fra Godthaab.

*) Annals of natural histor. Vol. II. p. 428.

2den Familie. Amphinomaceæ.

Gen. Euphrosyna Sav.

EUPHROSYNA BORFALIS Örds. fig. 25—27.

Corpore ovato-oblongo flavescente; segmentis 26—27, prominente) capitis parte elongato-ovali, tentaculo unico semigloboso, branchiis 9—10 bi-tripartitis, cirro dorsali nullo.*

Længden 10^{'''}, Bredden 4—5^{'''}. Ryggen er temmelig hvælvet, næsten heelt bedækket af Rygfinnens talrige Börster og Gjellerne, saa at der kun lades en Stribe i Midten nøgen. Den er lidt smallere bagtil end foran (fig. 25).

Den fremspringende Deel af Hovedet (fig. 25 b) er langstrakt oval; foran denne sidder to sorte runde Öine, og foran disse et meget kort halvkugelformet Fölehorn (a). Mundaabningen sees paa Underfladen som en lille Tverspalte mellem den 3^{die} og 4de Ring. Foran den er to ovale Papiller (fig. 24).

Rygfinnen er meget lang, da den som en smal Hud-Folde gaaer næsten op til Midten af Ryggen (fig. 26 a), Bugfinnen derimod er meget kort (b). I denne ere Börsterne meget tæt samlede, medens de i Rygfinnen ere spredte. Börsterne ere lige og gaffelformede (fig. 27). Af de 9—10 Gjeller ere de fleste 3deelte, andre tvedeelte eller enkelte. Bugtraaden (c) har samme Længde som Gjellerne.

Farven af de i Spiritus opbevarede Exemplarer er bleggul, noget mørkere paa Bugfladen.

*) Herved forstaaes den Deel, som Savigny, Audouin og Edwards kalde Carunculus, der aabenbart ikke er andet end den fremspringende Deel af Hovedet og altsaa ikke bör have nogen egen Benævnelse.

Faa Exemplarer ere nedsendte fra Godthaab.

Da det er den nordligste Repræsentant for denne Slægt, som ellers hörer hjemme i de varme Have, har jeg troet, at Artsnavnet „borealis” kunde være passende. Den adskiller sig let fra *Euphrosyna myrtosa*, der er den Art, som den staaer nærmest, ved Manglen af Rygtraad og ved Gjellernes Form, da de ikke ende med ovale Blade, men ere traadformede.

Ann. Denne Slægt, hvis hele Organisation er saa overordentlig eiendommelig, afgiver et Beviis paa at Cirri hos Anneliderne i physiologisk Betydning ikke ere forskjellige fra Gjellerne; thi de Gjeller, som ikke ere grenede, ere i Bygning aldeles overensstemmende med Cirri α : disse ere at betragte som rudimentaire Gjeller.

3^{die} Familie. Euniceæ.

Gen. *Onuphis* Aud. et Edw.

Charact. gener. emendatus.

Caput appendicibus tentacularibus septem, quatuor antice, tribus in media superficie, instructum. Segmenta duo anteriora longitudine et forma pinnarum et setarum a sequentibus valde discrepantia et branchiarum loco cirro superiore et inferiore prædita, setis (vel potius aciculis) validis partim rectis partim apice curvatis. In ceteris segmentis cirri inferioris loco mamilla semiglobosa; setæ triformes, aliis validioribus rectis uncinatis, aliis gracilioribus curvatis acuminatis, aliis minutissimis rectis apice infundibuliformibus.

Man har hidindtil ved Charactererne for Slægten *Onuphis* ikke udhævet det, som maaskee er det mest Eiendommelige, nemlig den fra

de andre Ringe meget afvigende Beskaffenhed, som de to forreste Ringe frembyde. Af Finnernes Form, Stilling og Börsternes Beskaffenhed er det aabenbart, at de ere behjælpelige til at gribe Föden og bringe den ind i Munden, og minde derved noget om det for Crustaceerne saa karakteristiske Forhold ved deres forreste Bevægelses-Redskaber. Det maa ligeledes ansees som en væsentlig og vigtig Charakter, at her findes 4 Slags Börster af meget forskjellig Form. En saa eiendommelig Organisation tyder sikkert paa eiendommelige Forhold i disse Dyrs Levemaade.

ONUPHIS ESCHRICHTII Örstd. fig. 33—41, 45.

Corpore supra convexo subtus plano, segmentis 50—60, stria transversa fusca in quoque segmento, cirris postoccipitalibus longitudinem capitis æquantibus, pinnis (in segmentis duobus primis exeptis) brevissimis, branchiis bipartitis basi pinnarum affixis.

Kroppen bestaaer af 50—60 Ringe, der med Undtagelse af de to forreste, som ere meget forlængede, alle have omtrent samme Længde. Røret (fig. 45) bestaaer af en stærk halv gjennemsigtig Hinde, der er beklædt med større og mindre Stykker af Conchylieskaller.

Hovedet er næsten 4kantet (fig. 33—34). De to forreste af de 7 følehornagtige Vedhæng (a) ere meget korte afstumpede; de derpaa følgende (b) have omtrent den halve Længde af de 3 (c), som sidde midt paa Hovedet. Ved Grunden af de yderste af disse sidde to smaa runde Öine Halsringen er lidt kortere end Hovedet; nær ved dens överste Rand sidde to Traade, der omtrent have Hovedets Længde. Mundaabningen er en Tverspalte omtrent paa Midten af Halsringen (fig. 34). De saakaldte Underlæber (rettere Underkjæber) ere to halv gjennemsigtige Hornplader (fig. 35). Af de 3 Par egentlige Kjæber er det yderste stærkt krummet og uden Tænder; hver af de indenfor disse siddende

Kjæber ere meget bredere, mindre krummede og forsynede med 10 Tænder, som vende nedad; de inderste Kjæber have ligesaa mange Tænder, men ere meget smallere og ganske lige.

De to forreste Ringe ere i enhver Henseende afvigende fra de følgende; de ere nemlig 1) næsten dobbelt saa lange, som disse, 2) Finnerne ere meget længere og rettede forud, 3) paa Enden af disse Finner er en traadformig Forlængelse (fig. 38 b); desuden have de 4) en enkelt Gjelle (a) og 5) en Bugtraad (c), og 6) Börsterne ere af en ganske eiedommelig Form; de ere nemlig meget tykke, brune, krummede i Enden og afstumpede (fig. 41 a). Ogsaa de følgende 6 Ringe ere noget afvigende fra de andre, de have nemlig ogsaa kun en enkelt Gjelle, men mangle Bugtraad (fig. 39). I dennes Sted findes en halvkugelformet Knude, der tiltager i Størrelse paa de følgende Ringe; disse have en meget kort Finne; omtrent hvor denne gaaer over i Rygfladen findes en tveedeelt Gjelle.

Her findes tre Slags Börster, nogle større, hvis yderste meget fiint tilspidsede Deel danner en Vinkel med den nederste lige Deel (fig. 36), andre mindre meget tynde, hvis forreste Deel danner en Tragt, der er sammensat af en Mængde ved Siden af hinanden stillede Traade og paa den ene Side har et triangulært Udsnit (fig. 37). Et 3^{die} Slags ligne mest de i de forreste Ringe, men er hageformede (fig. 41 b). Naalene (fig. 41 c) ere lysegule. De i Spiritus opbevarede Exemplarer have en blegguul Farve, men den forreste halve Deel af hver Ring er bruun.

Exemplarer ere ikke nedsendte uden fra Godthaab.

Denne Art adskiller sig fra de andre Arter af denne Slægt især tydelig ved de meget korte Finner og den tveedeelte Gjelle.

4de Familie. Nereideæ.

Gen. Nereis Aut.

Af de mange Arter, man har henført til Slægten Nereis, ere nogle fornemmelig med Hensyn til appendices laterales saa eiendommeligt organiserede, at det bliver nødvendigt at henføre dem til en egen Slægt. Fra Slægten Nereis vil saaledes i det Følgende blive sondret alle de Arter, hvis Krop bestaaer af to aldeles forskjelligt formede Dele, en forreste trind og en bageste fladere (fig. 50, 51, 54), og som paa denne bageste Deel ere forsynede med Knuder ved Grunden af Ryg- og Bug-Traadene og en Lamel paa Enden af Bugfinnen.

Disse Arter henføres til en egen Slægt, som jeg har troet passende kunne kaldes Heteronereis*) fordi det seer ud, som om den bageste Deel af Kroppen tilhørte en anden Art end den forreste.

Disse Slægter kunne karakteriseres paa følgende Maade:

NEREIS (Lin.) Örstd.

Segmenta omnia et forma et appendicibus æqualia. Nulla mamilla branchiali nec ad basin cirri superioris nec sub cirro inferiore, nec lamella in apice rami inferioris. Setæ partim spinosæ (poils en arête), partim falcatæ.

HETERONEREIS Örstd.

Corpus ex duabus partibus et forma et appendicibus inter se discrepantibus constans; parte anteriore teriti appendicibus ut in genere Nereidi prædita, parte posteriore vero depressa; in hac mamilla branchiali

*) Af *ἕτερος*, en anden.

ad basin cirri superioris, lamella in apice pinnæ inferioris, cirro inferiore in mamilla bipartita affixo. Setæ partim spinosæ partim cultratæ.

Da det hos disse Slægter er meget vanskeligt at drage nogen skarp Grændse mellem Gjellerne og Finnerne, betragtes her alle (som oftest 4) Side-Fremragninger hos Slægten Nereis som henhørende til Finnerne; ihvorvel i det Mindste hos nogle Arter Gjelle-Naturen er overveiende i den överste og nederste Fremragning. Hver Finne antages altsaa at bestaae af to Lapper (lobi). De Legemer ved Grunden af Cirri, som udmærke Slægten Heteronereis, kaldes Gjelleknuder (mamillæ branchiales).

NEREIS PELAGICA Lin. fig 52, 53, 55, 58, 59.

Nereis verrucosa Müll. Faun. grœnl. p 292.

— pelagica Syst nat.

Corpore tereti, capite elongato-conico, palpis maximis, cirrorum tentacularium duobus longissimis 4—6 segmenta sequentia juncta longitudine æquantibus, segmento postoccipitali reliquis ferme duplo longiore, ceteris segmentis 30 omnibus ejusdem ferme longitudinis, quatuor pinnarum lobis abbreviatis rotundatis inter se similibus (excepto tertio paulo brevior) cirro superiore prope apicem pinnæ superioris, cirro inferiore ad basin pinnæ inferioris.

Denne Art hörer til de störste af Slægten Nereis, da den kan opnaae en Længde af 7—8" og en Brede af 3—4". Den bestaaer da af 80—90 Ringe, der ere aldeles cylindriske og omtrent have samme Længde paa hele Kroppen; de ere nemlig 3—4 Gange saa brede som lange. Hovedet er langt og kegleformet. Fölehornene ere omtrent halv saa lange som Hovedet. De meget store Famlere rage ligesaa langt frem

som Fölehornene. Famlernes yderste Led er meget kort. De længste af Föletraadene ere ligesaa lange som Halsringen og 4—5 af de følgende Ringe.

Krængemunden viser, naar den er skudt ud, foran 2 Grupper af traadformede Knuder baade paa Overfladen (fig. 59) og paa Underfladen (fig. 58), bagtil derimod paa Underfladen en sammenhængende Række, paa Overfladen 4 smaa Grupper. Kjæberne (fig. 55) ere stærkt dreiede og have meget utydelige traadformige Fremragninger. Halsringen er næsten ligesaa lang som de to følgende Ringe tilsammen.

Finnerne ere forholdsviis korte (fig. 56), næsten sammenvoxne til een Finne med 4 eensformede korte afrundede Lapper. De ere paa de bageste Ringe meget længere end paa de forreste og midterste. Rygtraaden sidder nær ved Enden af den överste Lap, Bugtraaden derimod ved Grunden af den nederste.

Börsterne ere dels seglformede (fig. 52), dels naaleformede (fig. 70). Farven er kobberbrun, glindsende, ofte stærkt iriserende, undertiden gaaer den over i smudsigt Grönt. Hvad Fabricius angiver om denne Arts Forekomst i Grönland: *Habitat vulgatissime in fundo maris inter radices ulvarum (ø: Laminariarum), sub lapidibus et intra testas vacuas*, gjelder ogsaa med Hensyn til Danmark. Den er ogsaa fundet ved Englands Kyster og har saaledes en Udbredning fra den 50°—70° nordlig Brede.

Exemplarer ere nedsendte fra forskjellige Punkter af den grønlandske Kyst mellem Umanak og Julianehaab.

NEREIS DIVERSICOLOR Müll.

Die bunte Nereide Müll. v. Würm. 104. Tab. VI.

Nereis diversicolor Müll. Fauna groenl. p. 291.

Corpore 5'' longo, 2½'' lato depresso fusco vel fusco virescente, segmentis 70 utrinque regulariter decrescentibus, capite conico postice non exciso, oculis parvulis rotundis, tentaculis capite ter brevioribus,

palpis mediocribus, cirrorum tentacalarium longissimis æque longis ac segmentis 5—6 anterioribus junctis, segmento postoccipitali vix dimidio longiore quam ceteris, pinnis elongatis approximatis, superiore distincte, inferiore vero indistincte trilobo, lobis conicis acuminatis, cirro superiore ter-quater brevior pinna ferme in media ejus superficie, inferiore paulo brevior ad basin pinnæ inferioris.

Af denne Art har jeg ikke seet noget Exemplar fra Grönlands Kyster, hvor den efter Fabricii Angivelse heller ikke er almindelig. Ved vore Kyster er det vistnok den almindeligste Art. Den er af Audouin og Milne Edwards henført til en egen Afdeling af Slægten Nereis med 5 Fölehorn (3 Fölehorn og to Famlere). Men denne Inddeling støtter sig paa en Feil i O. F. Müllers Afbildning og Beskrivelse (v. Würm Pl. VI.); thi den har kun to Fölehorn.

Gen. Heteronereis Örds.

HETERONEREIS PARADOXA Örds. fig. 50, 63, 64, 66.

Nereis longissima Johnst.? Annals of, nat. hist. Vol. V. p. 178.

Capite subpentagono longitudine segmenta duo sequentia juncta æquante; parte antica corporis ex segmentis 50 constante, pinnarum hujus partis lobo primo (c: summo), secundo et quarto elongato-conicis acuminatis, tertio brevissimo rotundato, cirro superiore æque longo ac lobo primo; in parte postica lobo pinnarum primo, secundo et quarto-elongatis acuminatis, tertio brevior subclavato, cirro superiore prominentiis indistinctis prædito.

Denne smukke Art opnaaer en Længde af 9—10'' med en Brede af 6'''. Den forreste trinde Deel er dannet af 50 Ringe, som næsten

Vid. Sel. naturvid. og mathem. Afh. X Deel.

Z

ere 1^{'''} lange, den bageste bestaaer af omtrent 200 Ringe, af hvilke de forreste ikke engang ere halv saa lange, som de der danne Kroppens forreste Deel.

Hovedet er forholdsviis lille, femkantet og ligesaa langt som de to følgende Ringe. Fölehornene have Hovedets halve Længde. Famlernes nederste Led er meget stort og rager ligesaa langt frem som Fölehornene, det överste Led er meget lille. Af Fölehornene ere de længste neppe saa lange som de 3 følgende Ringe.

Halsringen er ubetydelig længere end de følgende Ringe.

Af Finnernes 4 Lapper ere paa Kroppens forreste Deel 2^{den}, 3^{die} og 4de meget lange, kegleformede og tilspidsede (fig. 63 a b d), den 3^{die} (c) derimod er meget kort og afrundet. Rygtraaden er ligesaa lang og næsten ligesaa bred som den överste Lap, paa Grunden af hvilken den er fasthæftet. Bugtraaden er ligesaa bred men kun halv saa lang.

Paa Kroppens bageste Deel ere Finnerne meget lange (fig. 64 og 66), saa at de, uagtet Kroppen her er næsten to Linier smallere end paa den bageste Deel, dog naae ligesaa langt ud til Siden som paa denne. Paa de forreste Ringe af den bageste Deel er den överste Finne meget længere end den nederste (fig. 64), paa de følgende ere de omtrent lige lange (fig. 66). Her er Gjelleknuden ved Grunden af Rygtraaden fuldkomment saa stor som den hvorpaa Bugtraaden er fasthæftet. Finnernes 1ste, 2^{den} og 4de Lap (fig. 64 b c e) ere tilspidsede, den, hvorpaa Lamellen(d) sidder, er afrundet. Rygtraad og Bugtraad ere omtrent lige lange; den förste har utydelige Indsnit. Börsterne ere paa Kroppens forreste Deel naaleformede, paa den bageste knivformede (fig. 69).

Farven er blaagraa paa det i Spiritus opbevarede Exemplar.

Knn eet, men meget vel vedligeholdt, Exemplar er nedsendt fra Godthaab.

HETERONEREIS ARCTICA Ördsd. fig. 50*, 51, 60, 65, 68, 70*.

Capite elongato conico 4-5 segmenta sequentia juncta longitudine æquante, maxillis parum tortis crenulatis; parte antica corporis ex 20 segmentis constante, lobis pinnarum partis anticæ omnibus abbreviatis rotundatis, cirro superiore quater vel quinquies longiore quam lobo primo; in parte postica lobo primo subacuminato, ceteris abbreviatis rotundatis, cirro superiore prominentis 9-10 distinctis prædito.

Længden 5'', Bredden af Kroppens forreste Deel 5''', af den bageste 4'''. Den forreste Deel bestaaer af 20 Ringe, den bageste af 60-70.

Hovedet er forholdsviis meget stort, kegleformet, ligesaa langt som de 4 følgende Ringe, ved Grunden betegnet med en triangulair lys Plet. Fölehornene have $\frac{1}{3}$ af Hovedets Længde; Famlerne rage ligesaa langt frem som Fölehornene. Den længste af Föletraadene naae til den 6te Ring. De tandformede Knuder ere fordeelte paa Krængemunden paa samme Maade, som hos *Nereis pelagica* (fig 60). Kjæberne ere brede og tykke med 3-4 afrundede Fremragninger (fig. 50*). Halsringen er saa lang som $1\frac{1}{2}$ af de følgende Ringe.

Paa Kroppens forreste Deel ere de to överste af Finnernes afrundede Lapper noget længere end de nederste (fig. 65). Rygtraaden er 4-5 Gange saa lang som Finnen, Bugtraaden er $\frac{1}{3}$ kortere end Rygtraaden. Paa den bageste Deel ere alle Lapperne afrundede, kun den överste lidt spidsere end de andre. Lamellen ved Grunden af Rygtraaden er forholdsviis meget mindre end hos foregaaende Art. Rygtraaden har paa den nedadvendte Side 9 Fremragninger, af hvilke de yderste ere de störste. Börsterne ere knivformede (fig. 69) og vifteformigt udbredte.

Farven af de i Spiritus opbevarede Exemplarer er bleg-blaalig-röd.

Exemplarer ere nedsendte fra forskjellige Punkter mellem Holstenborg og Julianehaab.

HETERONEREIS ASSIMILIS Örsd. fig. 54, 61, 72.

Nereis renalis Johnst.? loc. cit. p. 176.

Capite elongato-conico, 2—3 segmenta sequentia juncta longitudine æquante, maxillis valde tortis serratis; parte antica corporis ex 20 segmentis constante, lobis pinnarum hujus partis omnibus abbreviatis rotundatis cirro superiore quater vel quinquies longiore quam lobo, primo, in parte postica lobis pinnarum omnibus rotundatis, primo et in primis quarto multo longiore quam secundo et tertio, cirro superiore absque prominentiis.

Denne Art adskiller sig saaledes som den er afbildet (fig. 54), let ved første Öiekast fra den foregaaende derved at Forskjellen mellem Kroppens forreste og bageste Deel her er meget mindre, da hele Kroppen er temmelig trind og Ringene og Finnerne ikke ere meget forskellige i Længde paa den forreste og bageste Deel. Men der findes i disse Henseender en stor Mængde Overgangsformer, saa at man ikke kan ansee de Forskjelligheder for væsentlige, som hentes fra Kroppens Form og Ringenes og Finnernes relative Længde.

I følgende Punkter adskiller denne Art sig derimod væsentlig fra den foregaaende.

1. Hovedet er ikke saa stort i Forhold til Kroppen, Halsringen derimod større.
2. Kjæberne ere længere, tyndere, mere dreiede og forsynede med flere og spidsere Indsnit (fig. 61).
3. Hovedet mangler den triangulaire Plet.
4. Finnerne paa Kroppens bageste Deel ere kortere og tykkere. Lamellen paa Enden af Bugfinnens överste Lap er mindre, anden Lap derimod er større end hos den foregaaende (fig. 72).
5. Rygtraaden mangler Fremragninger.

6. Börsterne ere næsten alle naaleformede og tæt samlede.

7. Farven er som oftest noget mørkere.

Denne Art synes i det Hele taget at være robustere end den foregaaende.

Den er nedsendt fra samme Steder som den foregaaende Art.

Ann. Efter Johnstons ufuldstændige Beskrivelse og maadelige Afbildning (Annals of nat. hist. Vol. V p. 176), er det ikke let at afgjøre, om denne Art maaskee falder sammen med hans *Nereis renalis*.

Gen. Syllis Sav.

SYLLIS ARMILLARIS Örds.

Nereis armillaris Müll. Zool. Dan. prodr. p. 217.

Geperlte Nereide Müll. v. Würm. p. 150. T. IV.

Nereis armillaris Fauna groenl. p. 294.

Nereisyllis ornata Blainv? Diet. d. sc. nat. artcl. vers. p. 473.

Lycastis armillaris Sav. op. cit.

Corpore 75''' longo, 1''' lato teretiusculo flavescente, striis duabus transversis in singulo segmentorum 150, capite cordato, palpis maximis longioribus capite, cirrorum tentaculorum duobus paribus, cirris 15 articulatis, articulis duplo latioribus quam longis, pinna cylindrica apice truncata, aciculis ternis connatis, setis falcatis subquinis.

Denne Art, hvoraf jeg ikke har seet Exemplarer fra Grönland, men som jeg ofte har havt Leilighed til at iagttage ved vore Kyster, staaer nærmest *Syllis maculata* Edw. (Cuvier regne animal Annelides par Milne Edwards), men er dog let at adskille fra denne ved Hovedets Form, da det er hjerteformet, og ved Tilstedeværelsen af cirri tentaculares, der mangle hos *Syllis maculata*.

Efter Fabricius skal den findes: „in sabulo marino profunde se condens”. Ved vore Kyster forekommer den aldrig uden paa Leerbund.

Gen. Joida Johnston.

Annals of nat. hist. Vol. IV p. 231.

Af en Art som hörer til denne Slægt fandtes der et eneste ufuldstændigt Exemplar blandt Annelider, som af Hr. Möller ere meddeelte til det kongelige zoologiske Museum. Uagtet Hovedet og de forreste Ringe manglede, troer jeg ikke man kan være i Tvivl om, at den jo maae henføres til Slægten Joida, da den i Beskaffenheden af Side-Vedhængene stemmer fuldkommen overeens med samme, og det er fra disse at denne Slægts vigtigste Charakter hentes. Her findes nemlig to Finner (fig. 101) en överste med meget lange haarformede Börster og en nederste af samme Beskaffenhed som hos Slægten Syllis med seglformede Börster (fig. 100). Efter Kroppens Form og Störrelse at slutte skulde man troe, at det var den samme Art som Johnston har beskrevet under Navn af Joida macrophthalma (l. c.), hvilket det dog neppe kan være, da han angiver, at den mangler Bugtraad.

Gen. Polybostrichus*) Örds.

Corpus lineare depressum ex duabus partibus, anteriore et posteriore, forma inter se discrepantibus, constans. Caput appendicibus tentacularibus 11 instructum, palpi duo minuti, quator tentacula, cirri tentaculares quinque. Os inferum absque maxillis. Oculi duo. In antica corporis parte pinnæ connatæ setis falcatis præditæ; in postica pinnæ duæ discretæ, superioris setæ simplices, inferioris compositæ falcatæ.

*) Dannet af *βοστριχος*, *cirrus*, og *πολυς*, mange.

Cirrus superior diversæ formæ in antica et postica corporis parte, cirrus inferior nullus.

Denne Slægt staaer vistnok med Hensyn til Hovedets Vedhæng temmelig isoleret i Nereidernes Familie og viser heri noget Slægtskab med Onuphis. Ved Finnernes Beskaffenhed slutter den sig nøie til Joida.

POLYBOSTRICHUS LONGOSETOSUS Ördsd. fig. 62, 67, 71.

Nereis prismatica Müll. ? Fauna groenl. p. 302.

Naturhistorie-Selskabets Skrifter 5 B. p. 170 Tab. IV fig. 17—20.

Corpore lineari-depresso, 1'' longo, $\frac{3}{4}$ ''' lato, ex segmentis 60—65 constante; segmentis 40—45 ejusdem ferme longitudinis, ceteris posticam corporis partem versus regulariter decrescentibus; capite rectangulari duplo latiore quam longo, duobus tentaculis, altero super alterum affixo in quoque angulo anteriore capitis, cirris tentacularibus basi capitis affixis seriem transversalem formantibus, duobus exterioribus et medio longissimis dimidiam corporis longitudinem superantibus, duobus intermediis multo brevioribus; antica corporis parte ex segmentis sex constante, a ceteris annulo, pinnis distituto, separata; in hac pinnis cirris conicis flexuosis basi inerasatis præditis; in postica vero corporis parte pinnis prismaticis cirris brevioribus filiformibus instructis latitudinem corporis longitudine æquantibus, cirris caudalibus nullis.

Kroppen er 1'' lang og $\frac{3}{4}$ ''' bred, fladtrykt. Ringenes Antal 60—65; af disse ere de forreste 40—45 næsten lige lange, nemlig dobbelt saa brede som lange; alle de følgende ere meget kortere og aftage i Længde mod Enden af Kroppen (fig. 62).

Hovedet er firkantet og har foran et firkantet Udsnit. Under dette komme to korte Famlere tilsyne. De 4 Fölehorn gaae ud til Siden og ere saa lange, at de, naar de slaaes tilbage, naae til den 10de Ring. To store Öine. Ved Grunden af Hovedet udgaae 5 Föletraade, af hvilke de 3 have Kroppens halve Længde, de to, som sidde midt imellem disse ere næppe $\frac{1}{3}$ saa lange. Mundaabningen er en lille Tverspalte ved Grunden af Famlerne. Halsring mangler.

De 6 forreste Ringe ere ved en kort Ring, som mangler Finner, adskilte fra de følgende. Finnerne ere paa hine noget kortere end paa de følgende Ringe og kegleformede. Her findes ingen Adskillelse mellem Ryg- og Bugfinne, begge ere aldeles sammensmeltede og forsynede med eet Bundt Börster, som ere korte og have en ganske eiendommelig Form (fig. 67 a). Rygtraadene ere her meget længere end paa de følgende Ringe, meget tykke ved Grunden og taadformede i Enden.

Paa de følgende Ringe ere Finnerne lige afskaarne for Enden, saa at de danne Prismer, der ere saa lange som Kroppen er bred. Rygfinnen er ved et nedadvendt Indsnit adskilt fra Bugfinnen (fig. 71). Börsterne i hiin ere længere end Kroppen er bred, mod Enden fladtrykte og tilspidsede (fig. 67 c), i denne derimod have de samme Form som i de 6 forreste Ringe. Rygtraaden sidder heelt ude paa Enden af Finnens överste Flade og er traadformet.

Farven af de i Spiritus opbevarede Exemplarer er mörk-bruun.

Det er ikke let at bestemme om denne Art skal henføres til *Nereis bifrons* eller *prismatica*; efter *Fabricii* Beskrivelse stemmer den nemlig overeens med den förste i Kroppens, med den sidste i Fölehornenes Beskaffenhed. Maaskee den er forskjellig fra begge. Ogsaa *Nereis corniculata*, Zool. Dan. Tab. 52, synes den at staae nær.

Exemplarer ere alene nedsendte fra Godthaab.

Gen. Eteone Sav.

Caput distinctum, os exsertile absque maxillis.
Tentacula quatuor brevia. Cirrorum tentacularium
paria duo brevissimorum. Branchiæ conicæ vel ovi-
formes vel sublamelliformes duæ, superior et inferior;
branchia superior parva, basi corpori affixa hori-
zontalis.

Hos denne Slægt ere alle Vedhæng meget smaa; den adskiller sig fra Phyllodoce og Eulalia derved, at den kun har 2 Par cirri tentaculares og ved Gjellernes Form og Stilling, og fra denne sidste desuden ved Mangelen af det 5te Fölehorn.

ETEONE LONGA Sav. fig. 20, 28.

Nereis longa Fauna groenl. p. 300. — Naturhistorie-Selskabets Skrifter p. 171

Tab. IV fig. 11—13.

Eteone longa Sav. op. cit.

Corpore tereti, capite elongato conico, branchia
superiore oviformi a pinna parum remota.

O. Fabricius angiver at have seet Exemplarer paa 9 Tommers Længde; de længste, jeg har havt Leilighed til at undersøge, vare ikke uden 3—4" lange og $\frac{3}{4}$ " brede og bestode af 80—90 Ringe, der ere 4—5 Gange saa brede som lange.

Hovedet er kegleformet og saa langt som 3-4 af de følgende Ringe. Fölehornene ere korte og spidse. Öinene sidde næsten ved Grunden af Hovedet. Krængemunden er saa lang som 18-20 af de forreste Ringe. De to Par Föletraade sidde paa den forreste Ring, som følger efter Hovedet og have omtrent Hovedets halve Længde.

Ryggjellen (fig. 28) er oval seet fra Siden, fra oven derimod conisk (fig. 20). Den staaer lige ud til Siden og er fjernet fra Finnen

ved et Mellemrum, der er halvt saa stort som dens egen Höide. Finnen er halv saa lang som Ryggjellen og lidt kortere end Buggjellen, med hvilken den er nöie forenet. Den bageste Ring er dobbelt saa lang som bred og forsynet med to store ovale Lammeller eller rettere Papiller, da de ere meget tykke.

Med Hensyn til Farve og Opholdssted anföres Fölgende efter Fabricius: De smaa Exemplarer ere hvide, for en Deel mælkefarvede; större Exemplarer ere midt paa Ryggen blegröde eller gröngraa, og de störste paa Midten bleggörne og paa Siderne sögrörne. Den findes ved Kysterne saa nær ved Landet, at man ved Ebbetid kan tage den, og lever i Huller, den borer i Grunden.

Et stort Antal Exemplarer ere nedsendte fra forskjellige Punkter mellem Umanak og Fredrikshaab.

ETEONE FLAVA SAV. fig. 47.

Nereis flava Fauna groen. p. 299.

Den gule Nereide. Naturhistorie-Selskabets Skrifter p. 168 Tab. IV fig. 8—10.

Eteone flava Sav. op. cit.

Corpore depresso, capite-elongato conico, branchia superiore compressa subrotunda pinna adpressa.

Af denne Art har jeg kun seet et eneste, ikke engang vel vedligeholdt, Exemplar, der havde en Længde af $1\frac{1}{2}$ " og omtrent 1" i Brede. Fabricius fandt Exemplarer af 27 Liniers Længde og 2 Liniers Brede.

Den er forskjellig fra den foregaaende Art 1) ved Kroppens Form, da den er meget fladtrykt, 2) ved Ringene, som ere kortere, saa at Gjellerne af de forskjellige Ringe beröre hinanden og 3) ved Gjellerne, som ere næsten runde og staae tæt ned til Finnen, saa at de beröre denne (fig. 47).

Farven angiver Fabricius at være brandguul.

Den findes paa Havbunden mellem Tangrödder.

ETEONE CYLINDRICA Örsd. fig. 42, 49, 57.

Corpore tereti, capite abbreviato conico, branchia superiore compressa subovali a pinna valde remota.

De faa Exemplarer, jeg har seet ef denne Art, manglede den bageste Deel af Kroppen, saa at jeg ikke kan angive Længden af hele Kroppen. De længste vare 4'' lange og 2½'' brede, og Ringenes Antal 112. De ere fuldkomment cylindriske og 5 Gange bredere end lange. Hovedet danner en kort afstumpet Kegel (fig. 57). Föletraadene ere lidt længere end Fölehornene. Ryggjellen er hjerteformet og ved et langt Mellemrum adskilt fra Finnen (fig. 49).

Farven af de i Spiritus opbevarede Exemplarer er kastaniebrun, glindsende med Regnbuens Farver. Exemplarer ere kun nedsendte fra Godthaab.

Gen. *Eulalia* Sav.

Caput distinctum, os exsertile absque maxillis. Tentacula quinque brevia acuminata. Cirrorum tentacularium paria quatuor. Branchiæ lamelliformes duæ, superior non rectangularis basi corpori affixa obliqua nullam dorsi partem obtegens, inferior horizontalis pinna adpressa.

Ann. Savigny har meent, at *Nereis viridis* Müll. og *Nereis maculata* Müll. burde henføres under en egen Slægt: "Eulalia", dog uden at have anden Kjendskab til disse Arter, end den, som var hentet fra Müllers og Fabricii mangelfulde Beskrivelser (Système des Annelides p. 45). Men *Nereis maculata* er en ægte Phyllodoce. Der bliver saaledes *Nereis viridis* tilbage, som danner Typen for Slægten Eulalia. Denne Art er rigtignok af Audouin og Milne Edwards bleven henført til Phyllodoce under Navn af Phyllodoce clavigera, men den er i flere Henseender saa afvigende, at det sikkert maa billiges at henføre den til en egen Slægt, for hvilken da passende Savignys Navn Eulalia kan beholdes.

Denne Slægt danner Overgangen fra Eteone til Phyllodoce. Den er især karakteriseret ved Tilstedeværelsen af 5 Følehorn og Ryggjellernes Størrelse og Stilling. De ere nemlig aldrig rectangulaire, noget større end hos Eteone, men ikke saa store som hos Phyllodoce, og ere stillede skraat ud til Siden, ikke horizontalt som hos Eteone, heller ikke lodret som hos Phyllodoce. Desuden er Kroppen aldrig saa fladtrykt som hos Phyllodoce, Ringene ere forholdsviis længere og adskilte fra hinanden ved større eller mindre Indsnit.

EULALIA VIRIDIS Sav.

Phyllodoce viridis Johnston. Annals of nat. hist. Vol IV p. 288.

Phyllodoce clavigera Aud. et Edw. op. cit. p. 226 fig. 9—13.

Nereis viridis Müll. Fauna groenl. p. 297.

Die grüne Nereide. Müll. v. Würm p. 163 V. XI.

Corpore tereti viridi, capite conico antice truncato, cirrorum tentacularium pare primo in segmento primo, secundo et tertio in secundo et quarto in tertio segmento affixo, branchia superiore oblique lineari lanceolata acuminata, branchia inferiore elliptica paulo longiore quam pinna.

Kroppen kan blive $2\frac{1}{2}$ '' lang og $1\frac{1}{2}$ '' bred og bestaaer af 60—70 Ringe, der alle have omtrent den samme Længde; de ere nemlig omtrent 3 Gange saa brede som lange. Hovedet er næsten dobbelt saa langt som bredt; ved Grunden noget bredere end den forreste Ring, fra hvilken det er adskilt ved et lille Indsnit paa hver Side. Følehornene ere som oftest rettede lige ud. Det forreste Par Føletraade sidder paa den forreste Ring. Paa den anden Ring ere to Par Føletraade, af hvilke de underste have omtrent samme Længde som de paa forreste Ring; de överste derimod ere næsten dobbelt saa lange. Af samme Længde ere de, som sidde paa den 3die Ring. Ryggjellen er skjævt linie-lancet-

dannet og er rettet skraat ud til Siden. Buggjellen er lidt længer end Finnen, til hvilken den sidder tæt sluttet.

Den varierer meget i Farve fra grønlig-gul til mørk-grön.

Denne Art er temmelig hyppig i de danske Farvande, den er ligeledes funden ved Englands og det nordlige Frankrigs Kyster og synes saaledes at være almindelig over hele Norden mellem den 70°-59° nordlig Brede.

Exemplarer ere nedsendte fra forskjellige Punkter af hele den grønlandske Kyst.

Gen. Phyllodoce Sav.

Caput distinctum, os exsertile absque maxillis.

Tentacula quatuor brevia acuminata. Cirrorum tentacularium paria quatuor. Branchiæ lamelliformes duæ, superior magna sæpius rectangularis parte inferiore marginis lateralis corpori affixa, verticalis, partem dorsi obtegens, branchia inferior horizontalis pinna adpressa.

Denne Slægt indeholder de største af de Arter, som tidligere ere blevne indbefattede under Phyllodoce i den Forstand, hvori den opfattes af Audouin og Milne Edwards. Den adskilles let fra de to foregaaende Slægter ved Tilstedeværelsen af 4 Fölehorn og 4 Föletraade og ved Ryg-Gjellernes Form og Stilling. De ere nemlig rectangulaire, ofte meget store, fasthæftede med den nederste Deel af den indvendige Rand til Kroppen, saaledes at de ere stillede vertikalt eller endog staae skraat ind over Ryggen og bedække en Deel af den.

PHYLLODOCE? INCISA Ördsd. fig. 44.

Corpore virescenti teretiustulo, capite conico duplo longiore quam lato, cirris tentacularibus in segmentis

duobus anterioribus affixis, segmentis mediis longitudine latitudinem corporis æquantibus subhexagonis, ceteris utranque corporis extremitatem versus regulariter decrescentibus, branchia superiore subpentagona subhorizontali.

Af denne Art har jeg kun seet et temmelig slet vedligeholdt Exemplar. Den har en Længde af 4" og $\frac{1}{2}$ " i Bredden. Ringenes Antal 120. Hovedet er dobbelt saa langt som bredt, kegledannet og ikke adskilt fra den forreste Ring ved noget Indsnit. De 4 korteste Føletraade sidde paa den forreste Ring, de ere alle omtrent lige lange, $\frac{1}{3}$ kortere end de 4, som sidde paa den anden Ring.

Ringene ere paa Kroppens forreste Deel over 4 Gange saa brede som lange, men tiltage i Længde mod Midten af Kroppen, saa at de her ere omtrent ligesaa lange som brede. De ere adskilte fra hinanden ved dybe Indsnit, saa at de næsten blive 6kantede. Mod Enden af Kroppen aftage de atter i Længde; kun den sidste Ring er dobbelt saa lang som bred og manglade paa det undersøgte Exemplar Endelameller, men disse vare rimeligviis faldne af.

Ryggjellen er paa de midterste Ringe skjævt 5kantet med afrundede Hjørner.

Farven af det i Spiritus opbevarede Exemplar var næsten forsvunden, men synes at have været grøn.

Det eneste Exemplar er nedsendt fra Godthaab.

Ann. Jeg tvivler ikke paa at en nøiagtigere Undersøgelse af denne Art, end eet mindre vel vedligeholdt Exemplar kunde tilstede, vil vise Nødvendigheden af at henføre den til en egen Slægt*), som danner Over-

*) Til denne Slægt vil da rimeligviis *Phyllococe maculata* Johnst. og *Phyl. bilineata* Johnst. *Annals of nat. hist.* Vol. IV. p. 227 blive at henføre.

gangen fra Eulalia til Phylodoce; thi fra denne Slægt er den afvigende ved de lange og indskaarne Ringe og Lamellernes Stilling, fra Eulalia ved Manglen af det 5te Fölehorn. Men jeg har troet at det indtil videre var rigtigst at henføre den til Phylodoce.

PHYLLODOCE MACULATA Blainv. (vix Johnston) fig. 46 & 48.

Nereis maculata Faun. groenl. p. 298.

Eulalia maculata Sav.

Corpore viridi-flavescente maculato depresso, capite cordato paulo longiore quam lato antice rotundato, cirris tentacularibus in tribus segmentis anterioribus affixis, segmentis brevissimis, branchia superiore subrectangulari verticali, branchia inferiore subovali horizontali, setis capillaribus 15—20.

Længden 4'', Bredden $1\frac{1}{2}$ '', 150 fladtrykte Ringe. Hovedet er hjerteformet, foran afrundet. Paa den forreste Ring sidder et Par Föletraade, der ere saa lange, at de naae til den 6te Ring, naar de slaes tilbage; paa den anden Ring et Par af samme Længde, og oven over dette et Par, som ere lidt længere, og paa den 3die Ring et Par af samme Længde, som disse sidste.

Ringene ere kun $\frac{1}{7}$ — $\frac{1}{8}$ saa lange, som Kroppen er bred (fig. 46 b). Ryggjellen er næsten rectangulair, lidt smallere forneden end foroven. De ere stillede saaledes, at de paa Midten af Kroppen bedække den største Deel af Ryggen. Buggjellen er noget længere end Finnen og afrundet for Enden.

Farven af de i Spiritus opbevarede Exemplarer er grønlig brun.

Exemplarer ere nedsendte fra Holsteenborg og Jacobshavn.

Den Art, som Johnston*) beskriver under Navn af Phylodoce maculata, er vistnok forskjellig fra denne.

*) Annals of nat. hist. Vol. IV p. 227. Pl. VII fig. 1—3.

PHYLLODOCE GROENLANDICA Örds. fig. 19, 20, 22, 29—52.

Corpore viridi depresso, capite cordato paulo latiore quam longo antice truncato, cirris tentacularibus in segmentis duobus anterioribus affixis, segmentis brevissimis, branchia superiore subrectangulari verticali, branchia inferiore subelliptica in mediis segmentis apice sursum versa, setis capillaribus 50—40.

Denne store og smukke Art kan opnaae en Længde af 10—11" og en Brede af 4". Kroppen bestaaer af 500—550 fladtrykte Ringe. Bugfladen har midt paa en meget dyb og bred Længdefure.

Hovedet (fig. 21) er hjerteformet, $\frac{1}{2}$ Gang saa bredt som langt. Krængemundens forreste og bageste Partie ere meget forskellige. Den forreste kortere Deel (b) er dannet af en meget tyk læderagtig Hud forsynet med 6 Længdefurer og en stor Mængde Tverrynker. I Enden findes 17 korte Papiller, der ikke ere andet end Enderne af ligesaa mange Længdefolder paa Krængemundens indre Flade. Den bageste Deel (a) er dobbelt saa lang, dannet af en meget blødere og tyndere Hud og forsynet med 12 Rækker ægformede Papiller.

Det første Par Föletraade sidde ikke paa nogen egen Ring, men midt imellem Hovedet og den forreste Ring. De ere ligesaa lange som de, der sidde paa den forreste Ring, saa lange som de 5 forreste Ringe. De to Par, som sidde paa den anden Ring, ere saa lange som 9 Ringe. Ringene ere midt paa Kroppen 5—6 Gange saa brede som lange.

Ryggjellen er paa de forreste Ringe befæstet paa en meget stor Stilk (fig. 50) og er bredere men ikke saa lang som paa de midterste Ringe (fig. 51), hvor den er befæstet paa en mindre Stilk. Paa de bageste Ringe aftage baade Stilken og Gjellen i Størrelse (fig. 52). Buggjellen er paa de forreste Ringe rettet næsten lige ud (fig. 50); paa de midterste deirmod staaer den skraat iveiret (fig. 51), men er atter paa de

bageste Ringe mere horizontal (fig. 52). Finnen er forsynet med omtrent 4 Börster af samme Form som hos *Phyllodoce laminosa*.

Den har en meget mørk graagrøn Farve, endog efter at have været opbevaret i længere Tid i Spiritus.

Exemplarer ere nedsendte fra de forskjelligste Punkter af den grønlandske Kyst.

Ann. Tab. II. fig. 22 fremstiller den forreste Deel af Kroppen opskaaren fra Bugsiden for at vise Krængemunden, naar den ikke er skudt ud. Den strækker sig som et tyndt Rør fra Mundaabningen til den 39te Ring, hvor den gaaer over i Tarmekanal. Fra dens nederste Deel udgaaer til begge Sider et stort Antal Muskler, hvis modsatte Ender ere fasthæftede paa det Længdemuskellag, som findes under Rygfladen. De tjene til at skyde Krængemundens bageste Deel (b) op i den forreste, idet denne krænges ud af Mundaabningen.

Gen. *Nephtys* Cuv.

NEPHTYS CÆCA Ördsd. fig. 73—74, 77—86.

Nereis cæca Fauna groenl. p. 304. Naturhistorie Selskabets Skrifter p. 185. T. IV fig. 24—29.

Aonis cæca Sav. Aud. et Milne Edw.

*Parte lamellosa**) *pinnæ superioris subovali subduplo longiore parte setigera, cirro superiore nullo, spatio inter pinnas altitudinem singulæ pinnæ subæquante, parte lamellosa pinnæ inferioris horizontali, paulo longiore parte setigera obtusa, setis sparsis aliis ensiformibus serratis æque longis ac pinnis, aliis minoribus subulatis.*

Denne Art kan opnaae en Længde af omtrent 8" og en Brede af 7", og bestaaer af 125—130 fladtrykte Ringe, der paa Midten af Kroppen næsten ere 1" lange.

*) Hos Slægten *Nephtys* bestaae Finnerne af en knudeformet Deel, hvori Börsterne sidde (pars setigera), og en bladagtig Deel (pars lamellosa).

Vid. Sel. naturvid. og mathem. Afh. X Deel.

Hovedet er 5kantet og forsynet med 4 Fölehorn, af hvilke de to udgaae fra Hovedets forreste Hjørner, de to derimod fra Siden af Hovedets bageste Deel. Mundaabningen (fig. 84 a) har paa hver Side en Læbe (b). Krængemunden er foran forsynet med 24 i Enden klövede Papiller (fig. 86) og paa Overfladen med 24 Rækker spidse Blade, 6 i hver Række. De aftage regelmæssigt i Størrelse bagtil, saa at det bageste er meget lille. Kjæberne ere meget smaa (fig. 85).

Rygfinnen er adskilt fra Bugfinnen ved et Melletrum, der næsten er saa bredt som een af Finnerne (fig. 77). Ryglamellen er oval og omtrent dobbelt saa lang som Finnen. Lamellen paa Enden af Bugfinnen er ligesaa lang som selve Finnen og dobbelt saa bred i Enden som ved Grunden. Gjellen er krogformig böiet og udgaaer fra Enden af den överste Finne; ved Grunden udsender den en mindre Flig. Bugtraaden er ikke saa tyk som hos *N. Hombergii*. Mod Enden af Kroppen aftage Lamellerne i Størrelse (fig. 82) og forsvinde ganske paa de bageste Ringe (fig. 85). Dette beskrevne Forhold synes at være det almindeligste hos denne Art med Hensyn til Sidevedhængene. Men nogle Exemplarer, som ellers stemte fuldkomment overeens med denne Art, fremböde i denne Henseende saa betydelige Forskjelligheder (saaledes som fig. 78, 79 og 80 fremstille), at man lades i Tvivl, om de maae ansees for Varieteter af denne Art, eller om de maaskee maae begrunde egne Arter. Dette Spöragsmaal kan ikke besvares uden ved at undersøge et betydeligere Antal Exemplarer, end jeg har havt Leilighed til.

Af Börsterne ere nogle større, flade, lidt krummede og paa den udadkrummede Side forsynede med Saugtakker (fig. 80 a), andre ere mindre, lige og haarformede (80 b).

Farven er, som hos alle Arter af denne Slægt glindsende hvid, kun Længdefurerne brunrøde.

Den lever efter Fabricii Angivelse i Huller, som den borer sig i Sandet saa nær ved Strandbredden, at man kan tage den i Ebbetiden.

Exemplarer ere nedsendte fra den største Deel af den grønlandske Kyst.

Nereis cæca O. Fabr. er af Savigny og senere af Audouin og Milne Edw. bleven anseet for en *Aonis*. Da det imidlertid er udenfor al Tvivl, at den her beskrevne Art falder sammen med *Nereis cæca*, er den altsaa en *Nephtys*. Den største Forskjel imellem dem bestaaer i at den er afbildet med to Haletraade hos Fabricius; men man vil neppe gaae for vidt, om man skriver den ene paa Unöiagtighedens Regning. *Nephtys cæca* adskilles let fra *N. Hombergii* ved Mangelen af cirrus superior ved det meget mindre Melletrum mellem Ryg- og Bug-Finnerne og ved Formen af Bugfinnens knudeformede Deel, da denne ikke løber op i en Spids, men er afstumpet.

Anm. Tab. VI fig. 73 fremstiller den forreste Deel af Kroppen af denne Art, opskaaen fra Bugsiden for at vise Krængemunden, naar den ikke er udskudt. Den bageste Deel af samme (a) er dannet af 4 meget tykke Muskellag; den forreste derimod af en tynd Hud, som sees at ligge sammenfoldet under 3 stærke Muskler (c), hvilke bevirke Udkrængningen, idet de trække sig sammen. Fra Krængemunden fører et langt Spiserör (d) til Tarmkanalen. Over denne ligger et stærkt Muskellag (b) fra hvis øverste Deel udgaae Tvermuskler.

NEPHTYS LONGOSEETOSA Örds. fig. 75—76.

Parte lamellosa pinnæ superioris triangulari æque longa ac parte setigera, cirro superiore nullo, spatio inter pinnas altitudinem pinnæ inferioris subvincente, parte lamellosa pinnæ inferioris horizontali brevior parte setigera subacuminata, setis capillaribus confertis ter longioribus pinnis.

B b*

Denne Art adskiller sig strax ved første Öiekast fra den foregaaende og de andre Arter ved større Udsnit mellem Ringene og ved de meget lange Börster, der danne ligesom en bred Ramme omkring hele Kroppen.

Længden af Kroppen er omtrent 3'', Bredden 3'''. Den bestaaer af 130—140 fladtrykte Ringe. Hovedet har samme Form som hos foregaaende Art, men er forholdsviis noget større (fig. 76).

Ryglamellen (fig. 75) er næsten triangulair og af samme Længde som Finnen, hvorpaa den sidder. Gjellen og Bugfinsens börstebærende Deel er lidt tilspidset, næsten som hos *Nephtys cæca*. Börsterne ere haarformede, dobbelt saa lange som Finnerne og temmelig tæt samlede.

Farven af de i Spiritus opbevarede Exemplarer er blaalig-bruun.

Jeg har kun seet to temmelig slet vedligeholdte Exemplarer, som vare nedsendte fra Godthaab.

GLYCERA CAPITATA Örds. fig 87—88, 90—94, 96, 99.

Lumbricus capitatus? Fauna groenl. p. 279.

Segmentis pinnae gerentibus simplicibus, pinnis et cirris et ligula branchiali destitutis trilobis brevibus (æque altis ac longis), lobis conicis acuminatis, mamilla parva in utroque latere segmentorum a pinnis valde remota, setis prominulis.

Kroppen er omtrent 6'' lang og 4''' bred, spidsere bagtil end foran, og bestaaer af 140—150 Ringe, som bære Finner, og ligesaa mange uden Finner, da der mellem hver Ring med Finne findes en mindre uden samme. Ryggen er stærkt hvælvet, Bugsiden derimod er næsten flad med en Fure i Midten.

Hovedet er sammensat af een lang Ring ved Grunden af 10 meget kortere, og forsynet med 4 meget smaa Fölehorn (fig. 99).

Finnen er ligesaa bred som lang og deelt i 3 spidse Flige, af

hvilke paa de midterste Ringe de to sidde i Enden, den 3^{die} ved Grunden (fig. 93); paa de bageste derimod sidde alle Fligene i Enden af Finnen (fig. 94). Paa Siden af Ringen langt over Finnen sidder en lille Papille, der maaskee kan betragtes som en rudimentair Gjelle. Börsterne er naaleformede (fig. 87). Tilstedeværelsen af to Naale og to Börstebundter vise, at der egentlig er to Finner, men som ere sammensmeltede til een. Den bageste Ring er forsynet med to lancetformede Blade (fig. 96).

Farven er rödbrun.

Exemplarer ere nedsendte i temmelig stort Antal fra flere af Grönlands Havne.

Det er ikke uden Tvivl, at jeg henfører denne Art til *Lumbricus capitatus* O. Fabr., da denne efter Beskrivelsen i flere Punkter er forskjellig. Det skulde imidlertid være mærkeligt om Fabricius ikke skulde have kjendt en Art, der er saa almindelig i Grönland, som denne *Glycera* synes at være.

Ann. Tab. VII. fig. 90—92 fremstille Exemplarer af *Glycera capitata*, opskaarne fra Bugsiden for at vise Krængemundens og Tarmekanalens Beskaffenhed. Krængemunden opnaaer næppe hos nogen anden Slægt en saa stor Længde i Forhold til Kroppen; den indtager nemlig over $\frac{1}{3}$ af Kroppens Længde. Krængemundens forreste Deel (fig. 91 a) bestaaer af en meget stærk Hud, dannet af parallele Længdemuskler, og er noget længere end den bageste Deel (b). Denne bestaaer af en tykkere Hud, indeslutter 4 Kjæber og har foroven 4 triangulaire blinde Sække (n), maaskee Spyttkjertler. Spiseröret har omtrent samme Længde som Krængemundens nederste Deel, men ligger sammenfoldet, naar Krængemunden ikke er udskudt (c). Tarmecanalen er et lige Rör uden Indsnöringer, som aftager regelmæssigt i Tykkelse mod Enden. Löfter man Tarmekanalens i Veiret (fig. 92), da seer man, at den er fasthæftet til Rygfladen ved et stort Antal Muskler, af hvilke den forreste er meget lang, saa at den gaaer fra Tarmekanalens forreste Deel, der ligger ved den 33te Ring til den 22de Ring, paa hvilken den er fasthæftet med den ene Ende. Udkrængningen skeer nu derved, at Krængemundens bageste Deel skydes op i den forreste,

idet denne ved en Muskel (m), som med sin ene Ende er fasthæftet ved Mundaabningen med den anden ved Grunden af Krængemundens forreste Deel, krænges ud af Mundaabningen. Paa samme Tid udfoldes Spiserøret og Tarmkanalen føres saa langt frem, at den forreste Deel af Spiserøret kommer til at ligge ved Mundaabningen, og begge Krængemundens Dele aldeles udenfor samme (fig. 90).

GLYCERA SETOSA Örzd. fig. 89, 95, 97.

Segmentis pinnas gerentibus ex duobus minoribus compositis, pinnis et cirris et ligula branchiali destitutis quadrilobis elongatis (duplo longioribus quam altis), tribus lobis conicis obtusis, quarto multo brevior rotundato, mamilla parva in quoque latere segmentorum a pinnis valde remota, setis productis.

Kroppens Længde er omtrent 4'', Breden lidt over 2''. De fodbærende Ringes Antal 120—125. Kroppens Form omtrent som hos den foregaaende Art, dog forholdsmæssig noget bredere bagtil. Foruden den mindre Ring, som findes mellem de fodbærende Ringe, er hver af disse atter deelt i to mindre, saa at Ringenes Antal egentlig er det Tre-dobbelte af de fodbærende Ringes.

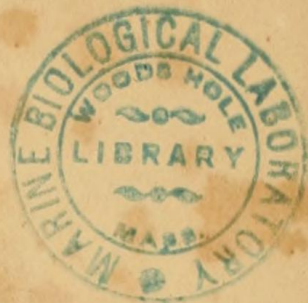
Hovedets (fig. 97) bageste Deel er dannet af to større, den forreste af 8 mindre Ringe. De have alle paa hver Side en lille Papille. De 4 Følehorn ere noget længere end hos den foregaaende Art og ikke saa spidse.

Finnen (fig. 95) er omtrent dobbelt saa lang som bred, i Enden deelt i 3 næsten eensformede kegleformige, afrundede, og 1 meget bredere og kortere Lap (a). Her findes ligesom hos den Foregaaende en lille Papille langt over Finnen.

Börsterne, af hvilke der omtrent er 20 i det ene og 40 i det andet Bundt, rage meget langt frem. De have samme Form som hos Glycera

capitata. Haletraade manglede paa de to Exemplarer jeg har undersøgt, og som ere nedsendte fra Godthaab.

Farven af de i Spiritus opbevarede Exemplarer er brunlig grøn.

5te Familie. Aricia.

Gen. Scoloplos Blainv*).

CHARACTER GENERICUS EMENDATUS.

Anterior corporis pars depressa, posterior semicylindrica; in illa utraque pinna lateralis, in hac dorsalis. Os inferius, anus terminalis. Cirri nulli. Ligula branchialis supra pinnam superiorem 2: dorsalis utraque corporis extremitatem versus regulariter decrescens et demum evanescens. Setæ omnes sublatae.

Denne Slægt staaer temmelig nær Aricia Sav., men er dog i flere Henseender væsentlig forskjellig fra samme.

Kroppen er saaledes trind foran og fladtrykt bagtil hos Aricia, medens det omvendte Forhold finder Sted hos Scoloplos. Men den væsentligste Forskjel findes i Formen af det ene Par Finner paa Kroppens forreste Deel, da det hos Aricia er meget forskjellig fra de andre Finner og forsynet med eiendommelige Börster, hos Scoloplos derimod ere disse næsten eensformede i alle Finner, og Forskjellen imellem Finnerne foran og

*) Dict. d. sc. n. art. art. Ver. T. VII. p. 493.

bagtil bestaaer alene deri, at de, jo nærmere mod Hovedet, desto mere rykke fra Ryggen ned paa Siden af Kroppen (fig. 109) og aftage med Hensyn til de Papillernes Størrelse, som sidde ved Börstebundterne. (Sammenlign fig. 107, 108, 109). Desuden findes her ingen Cirri som hos Aricia. Begge disse Slægter tilligemed Slægten Spio slutte sig nøie til hverandre ved Overeensstemmelsen i et ellers meget afvigende Forhold, det nemlig, at Bugfladen i flere Henseender antager ganske den samme Charakter, som Ryggen har hos de andre Slægter af denne Orden. Bugen er hvælvet og glat, medens Ryggen er flad, og Finnerne sidde ikke som i Almindelighed meget nærmere ved Bugfladen, men endog paa Ryggen (fig. 107 a b, 117 a b), hvor ogsaa Gjellerne have deres Plads (fig. 107 c, 117 c). Disse Eiendommeligheder maa staae i nøie Forbindelse med disse Dyrs afvigende Levemaade, da de enten leve i Rör eller nedgravede i Dynd. Undersøgelse af Exemplarer, som vare bedre vedligeholdte, have vist mig Urigtigheden af den Mening, som jeg tidligere har fremsat*), at Mundaabningen fandtes paa den flade Side, og at denne var Bugsiden.

SCOLOPLOS QUADRICUSPIDA Örsd. fig. 106—110.

Nais quadricuspida Fauna groenl. p. 315.

Naineris quadricuspida Blainv. op. cit. p. 490.

Scoloplos minor Örsd**) Kroyers naturhist. Tidsskrift 4. Bind 2. Hæfte.

Capite globoso, in segmentis anterioribus utraque pinna papillis instructa, in posterioribus pinna inferiore minutissima rotundata pinna superiore multo majore acuminata, appendicibus caudalibus quatuor filiformibus.

*) Kroyers Tidsskrift 4. Bind 2. Hæfte.

**) Jeg havde tidligere overseet at O. Fabricii Beskrivelse af Nais quadricuspida fuldkommen passer til denne Scoloplos og troer derfor rigtigst at ombytte Artsnavnet minor med quadricuspida.

Kroppen er $2\frac{1}{2}$ Tomme lang og $1\frac{1}{2}$ ''' bred, fortil noget fladtrykt, for Resten trind, tyndere bagtil end foran, bestaaende af 120—130 meget korte Ringe (fig. 110).

Hovedet bestaaer af to Ringe af hvilke den forreste er kugleformet, den bageste kegleformet (fig. 106). Finnerne bestaae paa den anden Ring (fig. 109) af to smaa Papiller paa hver Side og et Börstebundt ved hver Papil. Allerede paa den 12te Ring (fig. 108), der er mindre fladtrykt, ere Finnerne rykkede höiere op paa Ryggen og have omtrent samme Beskaffenhed som paa Midten af Kroppen (fig. 107), men ere noget mindre. Bugfinnen bestaaer her af en meget kort afrundet Papil (a), medens Rygfinnen er meget større og tilspidset (b). Gjellen har omtrent samme Form, men er dobbelt saa stor og i Randen forsynet med Fimrehaar (c).

Börsterne ere tynde og spidse, forsynede med Tverstriber og paa den ene Side med ovale Knuder (fig. 111). I de forreste 15 Ringe findes desuden nogle kortere afstumpede Börster.

Den bageste Ring er meget længere end den foregaaende og forsynet med 4 traadformede Vedhæng (fig. 106).

Farven af de i Spiritus opbevarede Exemplarer er mørkbruun.

Exemplarer ere nedsendte næsten fra alle Havne ved den grønlandske Kyst.

SCOLOPLOS ARMIGER Blainv. fig. 113, 117, 118.

Lumbricus armiger Zool. Dan. T. 22.

Capite conico acuminato, in anterioribus segmentis modo pinna inferiore papillo instructa, in posterioribus pinna inferiore elongata apice furcata, pinna superiore minore acuminata appendicibus caudalibus nullis

Af denne Art har jeg kun seet den forreste Deel af eet Exemplar fra Grönland; men da jeg kjender den fra vore Kyster, hvor den

ikke er sjelden, tør jeg med Sikkerhed henføre det hertil. Den adskilles let fra den foregaaende ved ovenstaaende Diagnose.

Gen. Spio O. Fabr.

Corpus teretiuseulum filiforme pellucidum, caput conicum in rostrum abbreviatum productum, oculorum paribus tribus et appendicibus tentacularibus duobus filiformibus longissimis basi affixis præditum, oris apertura infera vel subterminalis. Os parum exsertile absque maxillis. Pinna superior setis uncinatis vel capillaribus, inferior setis capillaribus instructa, brachia ligulata margine ciliis obsita dorsalis introrsa. Cauda quadrifurcata.*

Denne Slægt har endnu ikke faaet nogen Plads i Systemet. Audouin og Edwards mene at den staaer nærmest Syllis, men kjende ikke nogen Art af egen Undersøgelse. Den er saa nøie beslægtet med Scoloplos, at Tilstedeværelsen af de lange Fangearme er den væsentligste Charakter som adskiller disse Slægter. To nærstaaende Slægter, som jeg kjender fra vore Kyster, ville tilligemed denne komme til at danne en egen lille Familie, som staaer i samme Forhold til Ariciæ som Naides til Terricolæ*). Uagtet jeg ikke har seet grønlandske Exemplarer af de to Arter som Fabricius beskriver af den ene Slægt, saa meddeler jeg dog her Diagnoserne for dem i den Antagelse, at det er de samme jeg kjender fra vore Kyster, da de ret godt passe til Fabricii Beskrivelse.

*) See Kröyers Tidsskrift 3 Bind: Ørsted Conspectus Naidum & cet.

SPIO SETICORNIS Fabr.

Nereis seticornis Fauna groenl. p. 306.

Spio seticornis Schriften der naturf. Fr. z. Berlin. T. VI.

Duabus oculorum seriebus parallelis, appendicibus tentacularibus apicem versus non attenuatis, segmentis absque punctis nigris, branchiis ligulatis in medio corpore maximis utramque extremitatem versus evanescentibus.

SPIO FILICORNIS Fabr.

Nereis filicornis Fauna groenl. p. 307.

Spio filicornis Schriften d. naturf. Fr. zu Berlin. T. VI.

Duabus oculorum seriebus antice divergentibus postice convergentibus, appendicibus tentacularibus apicem versus attenuatis, singuli segmenti margine posteriore punctis 4 nigris notato, branchiis ligulatis in anteriore corpore maximis, medium versus evanescentibus.

Gen. *Ophelia* Sav.

Character genericus emendatus.

Corpus teres antice acuminatum postice truncatum. Caput nullum distinctum. Os inferum. Duo setarum fasciculi (pinnæ) in omnibus segmentis ligulaque branchialis in mediis vel in omnibus. Cirri nulli. Anus terminalis papillarum serie instructus.

Denne Slægt har hidindtil været meget slet kjendt og hele dens Organisation aldeles feilagtig opfattet. Man har nemlig antaget Mundaabningen for Gadbor og troet, at dette laae paa Ryggen, at Mundaab-

ningen derimod var i Enden af Kroppen, idet man tillige har anseet Ryggen for Bug og omvendt. Kroppens spidsere Deel er nemlig Forenden. Mundaabningen sidder paa Underfladen og Gadboret i Kroppens afstumpede Ende. Det er ikke let at indsee, hvorledes man ved blot at betragte den ydre Form kunde opfatte dens Bygning paa anden Maade; og undersøger man den anatomisk (fig. 105) seer man ogsaa, at der ved Mundaabningen findes Mundhulen (a), der ved Grunden er forsynet med en lang i Enden snoet Blindsæk (b mon Spyttkjertel) og gaaer over i den lige Tarmekanal (c), der er omsluttet af en stor Lever. Ligeledes findes Nervestrængen paa den Side af Kroppen, som er bleven anseet for Ryg, men som i Virkeligheden er Bug.

OPHELIA BICORNIS Sav.? fig. 104—5, 115, 116, 121.

Savigny's Système p. 38.

Aud. & Edw. op. cit. p. 267. Tab. V B. f. 7—9.

Segmentis 56—58, singulo ex annulis 5—6 vix conspicuis composito, ligulis branchialibus in segmento 11mo—50mo, margine interiore duobus prominentiis præditis, segmentis posterioribus absque mamillis, papillarum 14 analium duobus intermediis ceteris multo majoribus.

Kroppen er trind, foran kegleformet spids, bagtil afstumpet, 1" 10''' lang og 2'''—3''' bred, bestaaende af 38—39 Ringe, som dog kun ere meget utydeligt adskilte fra hinanden. Af disse ere de 4—5 bageste meget korte. Hver af de større Ringe bestaae atter af 6 mindre som kun vanskelig opdages ved Luppen. Paa Bugfladen findes en bred Længdestribe og midt paa denne en smal Fure. Hovedet eller den forreste Ring er meget spids kegleformet. Mundaabningen er en Tver-spalte lige ud for det forreste Börstebundt (fig. 115).

Finnerne bestaae af to Börstebundter. I Rygfinnen er 18—20 større og mindre lige, og i Bugfinnen 10—12 krummede, haarformede Börster. Paa den 12te til den 32te Ring sidder lige over Rygfinnen en Gjelle, der paa den indadvendte Rand er forsynet med to tilrundede Fremragninger (fig. 116). Gadboret er i Enden, meget stort og i Randen forsynet med 12 smaa og to meget større tilrundede Fremragninger, hvilke sidde i Midten ved Siden af hinanden (fig. 121). Farven er glindsende graa, Gjellerne brunlige.

Exemplarer ere nedsendte fra Godthaab.

OPHELIA MAMILLATA Örds. fig. 103, 112, 114, 119—120.

Segmentis 25—28, singulo ex annulis 5 vix conspicuis composito, ligulis branchialibus in segmentis omnibus, margine interiore absque prominentiis, singulis segmentis posterioribus duobus paribus mamillarum lateralium instructis, papillis analibus 11 minutissimis omnibus ejusdem longitudinis et secundo quoque ejusdem latitudinis.

Kroppens Form og Størrelse er i Almindelighed som hos den foregaaende Art (fig. 103). De 27—28 Ringe, hvoraf Kroppen bestaaer, ere meget tydeligere adskilte fra hinanden end hos den Foregaaende. De 20 forreste Ringe ere atter deelte i 3 mindre, de følgende ere kun forsynede med en Tverstriben der aftager regelmæssigt i Størrelse bagtil og forsvinder efter den 3die bageste Ring, saa at de to sidste Ringe ere ganske glatte.

Paa Figureerne (103, 114) findes der rigtignok ikke Gjeller uden paa de midterste Ringe. Disse Figurer ere nemlig tegnede efter grønlandske Exemplarer. Men jeg har senere fundet Exemplarer af denne Art i Öresund, som vare forsynede med Gjeller paa alle Ringene.

Gjellerne ere forholdsviis større og bredere forneden (fig. 119) end hos den foregaaende Art. Gadboret er forsynet med 11 Papiller, som ere lige lange, men de 6 ere omtrent dobbelt saa brede som de 5, af hvilke der findes een mellem hveranden af de brede (fig. 112).

Farven som hos den Foregaaende.

OPHERIA MAMILLATA VAR. CRASSA fig. 114.

Denne Varietet adskille sig fra den foregaaende derved, at Kroppen er forholdsviis meget kortere og tykkere.

Exemplarer ere nedsendte fra Godthaab.

Gen. Cirratulus Lamarek.

CIRRATULUS BOREALIS Lam. fig. 98, 102.

Lumbricus cirratus Müll. Fauna groenl. p. 281.

Cirratulus Medusa (Cir. fuscescens et Cir. flaveseens Johnst.) Johnston loc. cit. V. II. p. 71.

Corpore tereti utrinque æqualiter attenuato, tribus segmentis anterioribus absque appendicibus duplo longioribus quam ceteris, in superficie quarti serie brachiarum, setis utriusque pinnæ filiformibus.

Kroppen er $2\frac{1}{2}$ '' lang og $2-2\frac{1}{2}$ '' bred, trind, aftagende ligemeget i Brede mod begge Ender og bestaaer af 50—60 Ringe, som ere utydelig adskilte fra hinanden.

Hovedet (den forreste Ring) er kegleformet, tilrundet foran. Et stort Antal Öienpunkter danne paa hver Side af Hovedets Overflade nær Randen en sammenhængende Række. Mundaabningen er næsten i Enden af Kroppen. De to følgende Ringe ere dobbelt saa lange som de andre og mangle Vedhæng. Paa den 5^{die} derimod findes en Række traadformede Gjeller af samme Form og Længde, som de, hvoraf der sidde et Par

paa hver af de følgende Ringe ligeover Rygfinnen (fig. 98) I denne findes 10—14, i Bugfinnen 6—8 tynde haarformede Börster.

Da det er den samme Art, som forekommer paa flere Steder ved vore Kyster, kan jeg herefter angive, at dens Farve er rödlig brun undertiden blodröd.

Exemplarer ere nedsendte fra de fleste Havne ved den grönlandske Kyst.

ARENICOLA PISCATORUM Lamark.

Lambricus papillosus Fauna groenl. p. 279.

Af denne Art ere nedsendte Exemplarer fra forskjellige Punkter af den grönlandske Kyst lige indtil Umanak. De ere paafaldende ved deres betydelige Størrelse, da de undertiden have en Længde af 12—16'' og en Brede af 12—18''. Forresten stemme de overeens med den ved de danske og alle europæiske Kyster forekommende Art.

III.

Oversigt over de grønlandske

Annulata dorsibranchiata.

Af de Annelider, som tidligere ere beskrevne fra Grönland, henhøre 26 til denne Orden. Disse sammenstilles her tillige med de for dem i denne Afhandling opstillede Synonymer.

Fabriciske Arter.		Synonymer.
<i>Lumbricus marinus</i>	—	<i>Arenicola piscatorum</i>
<i>Lumbricus capitatus</i>	—	<i>Glycera capitata</i>
<i>Lumbricus cirratus</i>	—	<i>Cirratulus borealis</i>
<i>Lumbricus papillosus</i>	—	<i>Arenicola piscatorum</i>
<i>Nereis noctiluca</i>	—	<i>Polybostrichus</i> sp.?
<i>Nereis diversicolor</i>	—	<i>Nereis diversicolor</i>
<i>Nereis verrucosa</i>	—	<i>Nereis pelagica</i>
<i>Nereis armillaris</i>	—	<i>Syllis armillaris</i>
<i>Nereis incisa</i>	—	<i>Joida</i> sp.?
<i>Nereis aphroditoides</i>	—	<i>Nereis</i> sp.?
<i>Nereis viridis</i>	—	<i>Eulalia viridis</i>
<i>Nereis coerulea</i>	—	<i>Phyllodoce</i> sp.?
<i>Nereis maculata</i>	—	<i>Phyllodoce maculata</i>
<i>Nereis flava</i>	—	<i>Eteone flava</i>
<i>Nereis longa</i>	—	<i>Eteone longa</i>
<i>Nereis rosea</i>	—	<i>Psammathe punctata</i> ?
<i>Nereis prismatica</i>	—	<i>Polybostrichus</i> sp.

Fabriciske Arter.		Synonymer.
Nereis bifrons	—	Polybostrichus sp.
Nereis coeca	—	Nephtys coeca
Nereis seticornis	—	Spio seticornis
Nereis filicornis	—	Spio filicornis
Aphrodita cirrata	—	Lepidonote cirrata
Aphrodita punctata	—	Lepidonote punctata
Aphrodita scabra	—	Lepodinote scabra
Aphrodita longa	—	Polynoe longa
Aphrodita minuta	—	Pholoe minuta
Nais quadricuspida.	—	Scoloplos quadricuspida.

Af disse 27 Arter er der 10, hvoraf jeg ikke har seet Exemplarer fra Grönland, men 4—5 af disse nemlig: *Nereis diversicolor*, *Aphrodita punctata*, *Spio seticornis*, *Spio filicornis* og maaskee *Nereis rosea* kjender jeg fra Danmark; der er altsaa kun 5 Arter nemlig *Aphrodita longa*, *Nereis noctiluca*, *N. aphroditoides*, *N. coerulea* og *N. prismatica* eller *bifrons*, som jeg ikke kjender af egen Undersögelse, og disse kunne dog, som Ovenstaaende antyder, med temmelig stor Sikkerhed henføres til bekjendte Slægter. Lægges til disse 26 fabriciske Arter de 12 for den grönlandske Fauna nye Arter, som ere beskrevne i det Foregaaende og endnu 11—12 Arter, som jeg ved Capitain-Lieutenant Holbölls og Hr. Möllers Forekommenhed har havt Leilighed til at undersøge efter at denne Afhandling var indsendt til det kongl. Videnskabernes Selskab, kommer den grönlandske Fauna til at tælle 49—50 Arter af denne Orden.

For at vise, i hvilket Forhold dette Antal staaer til Arternes Antal fra andre Egne, gives nedenstaaende Oversigt over Arternes Antal i de forskjellige Familier fra 3 Lande, som ligge paa forskjellige Bredegrader og kunne antages at være omtrent lige nøie undersøgte, nemlig Frankrig, Danmark og Grönland.

	Grönland.	Danmark.	Frankrig.
Aphroditaceæ	5	8	11
Amphinomaceæ	1	„	1
Euniceæ	2	1	10
Nereideæ	52	24	21
Ariciæ	9	11	6
Peripatii	„	„	„
Chaetopterii	„	1	„
Arenicolæ	1	1	2
	50	46	51

Det sees af Ovenstaaende, at Grönland med Hensyn til Arternes Antal ikke staaer tilbage for Frankrig og har Repræsentanter for de samme Familier som dette, dog synes Nereideæ og Ariciæ at være mere fremherskende ved Grönland, Aphroditaceæ og Euniceæ derimod i den tempererte Zone, medens Amphinomaceæ og Peripatii (altsaa de fuldkomneste) maae betragtes som tropiske Familier.

Følgende 15 Species: *Polynoe cirrata*, *Polynoe punctata*, *Lumbrineris fragilis*, *Nereis pelagica*, *Nereis diversicolor*, *Psamathe punctata*, *Syllis armillaris*, *Eulalia viridis*, *Scoloplos armiger*, *Spio filicornis*, *Spio seticornis*, *Cirratulus borealis*, *Ophelia mamillata*, *O. nov. sp.*, *Arenicola piscatorum* ere fælles for Danmark og Grönland; derimod er der kun 3 af de grønlandske Arter, som tillige ere fundne ved Frankrigs Kyster, nemlig *Eulalia viridis*, *Ophelia bicornis* og *Arenicola piscatorum*.

Hvad det Charakteristiske angaaer ved de polare Formers individuelle Fremtræden, da er det allerede bemærket ved flere Arter, at de ved Grönlands Kyster opnaae en meget betydeligere Størrelse end i de sydligere Have, hvor de forekomme. Dette Forhold viser sig især tydeligt ved *Arenicola piscatorum* og *Polynoe cirrata*, men skal ogsaa gjælde om mange Arter af andre Klasser af Havdyr, saa at man maae antage, at alle disse have deres rette Hjem i det høie Norden. Ligeledes

maa bemærkes, at de fleste af de Arter, som Danmark har tilfælles med Grönland, findes langt nærmere ved Kysten af samme; medens de hos os kun findes paa betydeligere Dybder, rimeligviis fordi de her træffe mere saltholdigt Vand, end i Nærheden af Overfladen. At de ikke trives saa godt i vore Have, altsaa ikke opnaae saa betydelig en Størrelse som ved Grönlands Kyster, beroer vel fornemmelig paa vore Haves langt ringere Saltholdighed.

Forklaring over Afbildningerne.

Tab. I.

- Fig. 1.** *Lepidonote cirrata* i naturlig Størrelse.
 — 2. *Lepidonote scabra* i nat. Stør.
 — 3. *Pholoe minuta*, lidt forstørret.
 — 4. Den forreste Deel af Kroppen af samme, noget mere forstørret.
 — 5—6. Gjeller af forskellige Varieteter af *Lepidonote cirrata*.
 — 7. En Gjelle af *Lepidonote scabra*, lidt forstørret.
 — 8. En Gjelle af *Pholoe minuta*.
 — 9. Finnerne af samme.
 — 10. Hovedet af *Lepidonote scabra*.
 — 11. Hovedet af *Lepidonote cirrata*.
 — 12. Den yderste Ende af en Bugfinne seet bagfra, af samme.
 — 13. Finnerne af *Lepidonote scabra* seet forfra.
 — 14. Finnerne af *Lepidonote cirrata*.
 — 15. a) en Börste af Rygfinnen af *Lepidonote cirrata*,
 b) af sammes Bugfinne.
 — 16. a) en Börste af Rygfinnen af *Pholoe minuta*,
 b) en Börste af sammes Bugfinne.
 — 17. En Börste af Bugfinnen af *Lepidonote scabra*.
 — 18. En Börste af Rygfinnen af *Lepidonote scabra*.

Tab. II.

- 19. *Phyllodoce groenlandica* i nat. Stør.
 — 20. *Eteone longa*, noget forstørret.
 — 21. Den forreste Deel af Kroppen og den udskudte Krængemund af *Phyllodoce groenlandica*.
 — 22. Den forreste Deel af Kroppen af *Phyllodoce groenlandica* opskaaeren fra Bugsiden for at vise Krængemunden, naar den er trukken tilbage.
 a) Krængemundens forreste Deel, der, naar den udskydes, bliver den bageste, og svarer til a fig. 21.
 b) den bagesre Deel af samme, svarer til b fig. 21.
 c) Muskler som forbinde Krængemunden med Rygfladen.
 d) Den forreste Deel af Tarmkanalen.

- Fig. 23.** Den forreste Deel af Kroppen af *Euphrosyna borealis*.
- a) Rudimentairt Fölehorn.
 - b) Hovedets fremspringende Deel.
- 24. *Euphrosyna borealis* seet nedefra.
 - 25. Samme seet ovenfra.
 - 26. Finnerne af samme.
 - a) Rygfinnen med grenede Gjeller og fremragende Börster.
 - b) Bugfinnen.
 - c) Bugtraaden.
 - 27. En Börste af samme.
 - 28. Side-Vedhæng af *Eteone longa*.
 - 29. Finnen og Buggjellen af *Phyllodoce groenlandica*, adskilte fra hinanden.
 - 30. Side-Vedhæng af en af de forreste Ringe af samme.
 - 31. Side-Vedhæng af en af de midterste Ringe af samme.
 - 32. Side-Vedhæng af en af de bageste Ringe af samme.
- Tab. III.**
- 33. Den forreste Deel af Kroppen af *Onuphis Eschrichtii*.
 - 34. Samme, seet nedefra.
 - 35. Den halve Deel af Underlæben af samme.
 - 36—37 Börsterne af samme.
 - 38 Side-Vedhængene af den forreste Ring af samme.
 - a) Rygtraad.
 - b) Finnsens forlængede Deel.
 - c) Bugtraad.
 - 39. Side-Vedhængene af den 6te forreste Ring.
 - 40. Side-Vedhængene af en af de midterste Ringe.
 - 41. a—b) Börster af samme.
 - c) en Naal af samme.
 - 42. *Eteone cylindrica*, i nat. Stør. Den bageste Deel af Kroppen mangler.
 - 44. *Phyllodoce? incisa*.
 - 45. Røret af *Onuphis Eschrichtii*.
 - 46. *Phyllodoce maculata*,
 - a) den forreste Deel af Kroppen,
 - b) den midterste.
 - 47. Side-Vedhængene af *Eteone flava*.
 - 48. Side-Vedhængene af *Phyllodoce maculata*.
 - 49. Side-Vedhængene af *Eteone cylindrica*.

Tab. IV.

- Fig 50. *Heteronereis paradoxa* i nat. Stör.
 — 50* En Kjæbe af *Heteronereis arctica*.
 — 51. *Heteronereis arctica* i nat. Stör.
 — 52. Den øverste Deel af en Børste af *Nereis pelagica*.
 — 53. *Nereis pelagica*, i nat. Stör.
 — 54. *Heteronereis assimilis* i nat. Stör.
 — 55. Kjæberne af *Nereis pelagica*.
 — 56. Side-Vedhængene af *Nereis pelagica*.
 — 57. Hovedet af *Eteone cylindrica*.
 — 58. Krængemunden af *Nereis pelagica*, seet nedenfra.
 — 59. Krængemunden af samme, seet ovenfra.
 — 60. Krængemunden af *Heteronereis arctica*, seet nedenfra.
 — 61. En Kjæbe af *Heteronereis assimilis*.

Tab. V.

- 62. *Polybostrichus longosetosus*, noget forstørret.
 — 63. Side-Vedhængene af en af de forreste Ringe af *Heteronereis paradoxa*.
 a, b, c, d) Finnernes 1ste, 2den, 3die, 4de Lap.
 — 64. Side-Vedhængene af den forreste Ring af Kroppens bageste Deel.
 — 65. Side-Vedhængene af en af de forreste Ringe af *Heteronereis arctica*.
 — 66. Side-Vedhængene af en af Ringene af den bageste Deel af *Heteronereis paradoxa*.
 a) øverste Gjelleknude.
 b) Rygfinnens øverste Lap.
 c) Den anden.
 d) Bugfinnens bladagtige Deel.
 e) Bugfinnens anden Lap.
 f) Nederste Gjelleknude.
 g) Basis af Rygfinnen.
 — 67. a) en Børste af Bugfinnen af *Polybostrichus longosetosus*.
 b) Naale af samme.
 c) En Børste af sammes Rygfinne.
 — 68. Side-Vedhængene af en af Ringene af den bageste Deel af *Heteronereis arctica*.
 — 69. Den øverste Deel af en knivdannet Børste af samme.
 — 70. Den forreste Deel af en tornformet Børste af samme.
 — 71. Side-Vedhængene af *Polybostrichus longosetosus*.
 — 72. Side-Vedhængene af en Ring af den bageste Deel af *Heteronereis assimilis*.

Tab. VI.

Fig. 73. Den forreste Deel af Kroppen af *Nephtys cæca*, opskaaren fra Bugsiden.

- a) Den nederste Deel af Krængemunden.
 - b) et Muskellag som udsender Muskelbundter til Siden
 - c) 3 stærke Muskler, som bedækker den forreste Deel af Krængemunden og ere fasthæftede med deres forreste Ende ved Mundaabningen, med den bageste paa Randen af Krængemundens bageste Deel.
 - d) Spiserøret.
- 74. *Nephtys cæca*, i nat. Stør.
 - 75. Side-Vedhængene af *Nephtys longosetosa*.
 - 76. Den forreste, midterste og bageste Deel af Kroppen af *Nephtys longosetosa*, noget forstørret.
 - 77. Side-Vedhængene af *Nephtys cæca*.
 - 78—80. Side-Vedhængene af flere Varieteter af *Nephtys cæca*.
 - 81. Börster af *Nephtys cæca*.
 - 82. Side-Vedhængene af en af de bageste Ringe af samme.
 - 83. En Kjæbe af samme.
 - 84. Den forreste Deel af Kroppen af samme, seet nedenfra.
 - a) Mundaabningen.
 - b) Læberne.
 - 85. Side-Vedhængene af en af de bageste Ringe af *Nephtys cæca*.
 - 86. En Papil af Krængemunden af samme seet fra Siden, stærkt forst.

Tab. VII.

- 87. En tornformet Börste af *Glycera capitata*.
- 88. *Glycera capitata*, i nat. Stør.
- 89. *Glycera setosa* i nat. Stør.
- 90. Den forreste Deel af Kroppen af *Glycera capitata* opskaaren med Krængemunden udskudt.
- 91. *Glycera capitata* opskaaren fra Bugsiden.
 - a) Krængemundens forreste Deel.
 - b) Sammes bageste Deel.
 - c) Spiserøret.
 - d) Tarmekanal.
 - m) En traadformet Muskel, som tjener til at skyde Krængemunden ud.
 - n) Triangulaire blinde Sække (Spyttekjertler?).
- 92. *Glycera capitata*, opskaaren fra Bugsiden. Tarmekanal er løfte iveret for at vise de Muskler, som forbinde den med Ryggen.
 - a) Krængemundens forreste Deel.

b) Den længste Muskel.

n) Spyttkjertel.

Fig. 93. Side-Vedhængene af *Glycera capitata* af en af de midterste Ringe.

— 94. Side-Vedhængene af en af de bageste Ringe af samme.

— 95. Side-Vedhængene af *Glycera setosa*.

— 96. De bageste Ringe af *Glycera capitata*.

— 97. Hovedet af *Glycera setosa*.

— 98. Et Tver-Gjennemsnit af Kroppen af *Cirratulus borealis*.

— 99. Hovedet af *Glycera capitata*.

— 100. En seglformet Börste af Bugfinnen af *Joida* sp.

— 101. Side-Vedhængene af *Joida* sp.

— 102. Den forreste Deel af Kroppen af *Cirratulus borealis*.

Tab. VIII.

— 103. *Ophelia mamillata*, lidet forstørret.

— 104. *Ophelia bicornis*, lidet forstørret.

— 105. Tarmekanalene af samme.

a) Krængemunden.

b) En Blindtarm.

c) Tarmen.

— 106. *Scoloplos quadricuspida*. Den forreste og den bageste Deel af Kroppen.

— 107. Tvergjennemsnit af en af de midterste Ringe.

a) Nederste Finne.

b) överste Finne.

c) Gjelle.

— 108. Gjennemsnit af den 12te Ring af samme.

— 109. Gjennemsnit af den anden Ring af samme.

— 110. *Scoloplos quadricuspida* i nat. Stör.

— 111. En Börste af *Scoloplos quadricuspida*.

— 112. Papillerne i Gadboret af *Ophelia mamillata*.

— 113. *Scoloplos armiger*. Den forreste og bageste Deel af Kroppen, noget forstørret.

— 114. *Ophelia mamillata* var. *crassa* seet i fra Siden i nat. Stör.

— 115. Den forreste Deel af Kroppen af *Ophelia bicornis* seet nedenfra.

— 116. Side-Vedhængene af samme.

— 117. Tvergjennemsnit af den midterste Deel af Kroppen af *Scoloplos armiger*.

— 118. Tvergjennemsnit af den forreste Deel af samme.

— 119. Side-Vedhængene af *Ophelia mamillata* af en af de midterste Ringe.

— 120. Side-Vedhængene af samme af en af de bageste Ringe.

— 121. Papillerne i Gadboret af *Ophelia bicornis*.

